

Tosimies

Kristillinen miestenlehti

6/25 7,00 €

16

**Petri Aaltonen luottaa
"Korkeimman luokan valmentajiin"**

24

**Panssaroituja ajoneuvoja
Latvian tuotantolinjalta**

40

Betsaida – kalastajakylän raunioilla

► KUSTANTAJA

Faktapro Oy
Jänismäki 1 A
02940 Espoo
puh. (09) 54 79 74 10
info@faktapro.fi

► TOIMITUS

Jänismäki 1 A
02940 Espoo
puh. (09) 54 79 74 10
toimitus@tosimies-lehti.fi

► PÄÄTOIMITTAJA

Kimmo Janas
puh. 050 912 7332
kimmo.janas@tosimies-lehti.fi

► ISSN 1458-3224

► KUVANKÄSITTELY

Faktapro Oy/Petri Janas

► PAINO

KTMP Group Oy Ab
Mustasaari

► ILMOITUSHINNAT 2025

(+ alv 25,5 %)

	mv	2-väri	4-väri
1/1	1.150 €	1.350 €	1.600 €
1/2	670 €	850 €	1.000 €
1/4	400 €	500 €	570 €
1/8	240 €	270 €	350 €

► TILAUKSET

Kestotilaus: 40 € (6 numeroa/vsk)
Määräaikaistilaus: 45 € (12 kk)
tilausmaksut sis. alv 10 %
tilaukset@tosimies-lehti.fi
www.tosimies-lehti.fi
puh. (09) 54 79 74 10

► KANSI

Hyvä on hiihtäjän hiihdellä, mutta myös ihmikengillä pääsee eteenpäin umpihan- gessa. © Joris-Meier / Unsplash

Sisällys 6 / 2025

3 Pääkirjoitus

4 Eläkkeellä oleva pappi Martti Paananen: "me kaikki olemme Jumalan palvelijoita"

8 Joutsan miestenleiri

12 Baariparlamentit tyrmäävät sähköauton – vetyauto kelpaa

15 Sopanen!
• Siunaus vai kirous?

16 Petri Aaltonen luottaa "Korkeimman luokan valmentajiin"

20 Sana Karmel-vuorelta 16. osa
• Elian kuuliaisuus

24 Panssaroituja ajoneuvoja Latvian tuotantolinjalta

28 Pohojammaan kautta...
• Jokasyksyynen otsikko

29 Rikas vai köyhä

30 Lukijan kynästä
• Jouluajatuksia

31 Lyhyestä virsi kaunis...

32 Fredrik Ekholmin Israel -kronikka
• Arvokas perintö juutalaisilta

34 Si, Ciao, Buongiorno – Tutti Italia

38 Tosimies lukee
• Axel Åhman: Rääppö – saunavaltaistuini ja muita novelleja
• Mailis Janatuinen: Valtakunta etsii taistelijoita – Elia ja Elisa
• Arto Sadeaho: Avainrukous
• Markku Henriksson: Yhdysvaltain idea
• Tapani Sopanen ja Katri Vuorinen: Seppo Juntunen – vieläkin parantajan palveluksessa

40 Betsaida – Kalastajakylän raunioilla

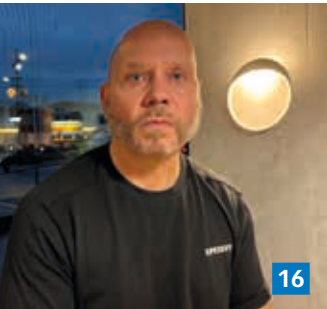
43 Pastorin palsta
• Uskon rukous

44 Tosimies testaa
• Nissan Ariya sai tehostepiikin

46 Tosimies testaa
• Jenkkihenkinen sähköavolava Kiinasta

▲ Martti Paananen, 68, valmistui teo- logian maisteriksi, mutta päätyi toimit- tajaksi. Pappisvihkimyksen hän sai vasta viisikymppisenä ja työskenteli pappina ulkosuomalaisseurakunnissa Tukholmas- sa ja Australian Sydneyssä.

▲ Petri Aaltonen kertoo olleensa aina jollain tasolla uskossa, mutta vajaat kym- menen vuotta sitten usko alkoi syventyä.

▲ Sähköauto lausutaan kuin ruma sana monissa Shellin baarin pöytäparlamen- teissa. Vetyautolle moni sen sijaan peu- kuttaisi niin huoltamoparlamenteissa kuin muuallakin, jos vain vetyautoja olisi tarjolla – kohtuuhintaan.

▲ Patria Latvian tehtaalla Valmierassa valmistuu Patria 6x6 panssaroituja ajo- neuvoja mm. Latvian Puolustusvoimien käyttöön.

▲ Vesa Liljamo sai Italian matkallaan ihailla majapaikkansa parvekenäkymää kohti Monte Isolaa.

Antisemitismi hiipii meillekin

Rovaniemellä järjestettiin marraskuun alussa Vasemmistoliiton nuorisojärjestön aikaansaama mielenilmaus matkailuyrittäjä Simon Bitonin uuden lomakylän loppusuoralla olevalla rakennus- työmaalla Ounasvaaralla.

Suomelle merkittävää lomakylää rakennetaan israelilaisen mat- katoimisto Aviation Linksin (25 %) ja suomalaisen SIBI & Mar- keting Oy:n (75 %) yhteisessä omistuksessa.

1980-luvulla Suomeen muuttanut Simon Biton on syntynyt Israelissa ja on myös toimitusjohtaja Lapland Incoming -yritykses- sä. Bitonin yritys on tuonut vuosien varrella merkittävän määrän israelilaisia matkailijoita Rovaniemelle ja Lappiin.

Mielenosoittajat vaativat, että Rovaniemen kaupunki katkaisee yhteistyön israelilaisten matkailutoimijoiden kanssa ja keskeyttää lomakylän toiminnan. Ryhmän mukaan Rovaniemi ei tarvitse enää yhtään lomakylää, eikä varsinkaan sellaista, joka tukee kan- sanmurhaa Gazassa.

Pari numeroa sitten ilmoitin lopettavani asioinnin Lidlissä sen sponsoroitua Helsinki Pride -tapahtumaa. No nyt on taas yksi kauppaketju tippumassa keltasta – nimittäin S-ryhmä, joka on ilmoittanut (vihervasemmiston aloitteesta) poistavansa israelilaiset tuotteet valikoimistaan.

S-ryhmän päätös perustuu hyvin kyseenalaisiin väitteisiin. Mi-

kään oikeusistuin ei ole todennut Gazassa tapahtuneen kansan- murhaa. Toisaalta EU ei ole jäädyttänyt assosiaatiosopimustaan Israelin kanssa eikä asettanut pakotteita sitä vastaan, joten mikään EU-lainsäädäntö ei vaadi israelilaisten tuotteiden boikotointia.

Päätös on saanut niin Israelin ystävät kuin monet muutkin tervettä järkeä käyttävät takajaloilleen. Kyseessä on erittäin kaksinaismoralistinen ja antisemiittinen päätös. Samaan aikaan S- Markettien hyllyiltä kuitenkin löytyy niin iranilaisia ja kiinalaisia kuin afganistanilaisia ja turkkilaisiakin tuotteita, eivätkä ihmissoi- keudet ole noissa maissa korkeassa kurssissa...

No, vaikka S-ryhmästä todetaan kyseessä olevan taloudelli- sesti vähäinen muutos tuotevalikoimaan, väitän päätöksen kyllä satavan reippaasti K-ryhmän laariin. Israelin ystävät äänestävät jaloillaan...

Mutta kaiken tämän hässäkän keskellä muistetaan kohta koitta- van joulun tarkoitus ja hiljennytään viettämään Vapahtajamme syntymäpäivää. Ensi vuonna käynnistyy jo Tosimiehen 25. vuosikerta, joten sitä- kin jännittyneenä odotellen,

K. Janas

Eläkkeellä oleva pappi Martti Paananen: "me kaikki olemme Jumalan palvelijoita"

Martti Paananen esittelee pikkuruista seimiasetelmää, joka kokonsa puolesta melkein mahtuisi tulitikkurasiaan. Maria sylissään Jeesus-lapsi vierellään Joosef, jonka edessä on yksi lammas. Asetelma on muisto Australiasta, jossa Paananen työskenteli Sydneyn suomalaisen Etelän Ristin seurakunnan pappina vuosina 2011–2016. Australiaan Paananen saapui vaimonsa Riitta Niemen kanssa marraskuussa.

– Ensimmäisenä jouluna oli aika vaikea päästä joulutunnelmaan. Aurinko helotti pilvettömältä taivaalta

Päivi Arvonen

Martti Paananen, 68, valmistui teologian maisteriksi, mutta päätyi toimittajaksi. Pappisvihkimyksen hän sai vasta viisikymppisenä ja työskenteli pappina ulkosuomalaisseurakunnissa Tukholmassa ja Australian Sydneyssä.

ja lämpöä oli 30 astetta. Piti miettiä koko joulun sanoma "valo tulee pimeyteen" uusiksi, ja tuli hetkittäin ikävä röntää ja pimeää, Paananen kertoo.

Australiassa Paananen ihmetteli

monenlaisia paikallisia seimiasetelmiä, joissa oli mukana maalle ja maanosalle tyypillisiä eläimiä kuten kenguruja ja koala "pussikarhuja". – Aluksi tuli mieleen ajatus, onko tämä jumalanpilkkua. Paikalliset ei-

▲ Martti Paananen tekee edelleen keikkatöitä pappina ja hoitaa lähinnä messuja kotiseurakunnassaan Oulunkylän kirkossa.

vät nähneet niissä mitään sopimattonta.

Australiassa seurakunta kantoi kieltä ja kulttuuria

Australiassa asuu noin 30 000 suomalaistaustaista. Heistä alle kolmannes on Suomessa syntyneitä. Suomesta muutettiin Australiaan etenkin 1950–1970-luvuilla, joilla

Australian valtio mainosti sanomalehdissä työmahdollisuuksia. Etenkin pääkaupunkia Canberraa rakentamaan tarvittiin työvoimaa. Australia maksoi muuttajien matkat tietyin edellytyksin. Maassa piti olla vähintään kaksi vuotta. Moni jäi loppuiäksi.

Sanomalehti-ilmoitus vei myös Paanasen puolisoineen Australiaan. – Kotimaa-lehdessä oli ilmoitus, jossa haettiin Australiaan Sydneyn ja Canberran suomalaista pappia. Päätimme, että lähetän hakemuksen.

Tuolloin Paananen asui Tukholmassa, jossa hän toimi pappina Tuk-

holman suomalaisessa seurakunnassa. Myös Tukholman alueella asui ja asuu paljon sinne jo vuosikymmeniä sitten muuttaneita suomalaisia.

– Ruotsiin ja Australiaan Suomesta muuttaneissa on paljon samaa, vaikka aina yksilötasolla kohtalot ovat erilaisia. Australiassa asuvien suomalaisten kuva Suomesta oli vanhakantaisempi. Moni siellä asuva suomalainen ei ole kertaakaan käynyt Suomessa lähtönsä jälkeen.

Seurakunnan merkitys Australian suomalaisille on ollut tärkeä. Seurakunta on ollut paljon muutakin kuin hengellinen koti.

▲ – Tässä olen minä ja silloinen Oulun metropoliitti Elia, siis nykyinen arkkipiispa. Pyhäinpäivän alla 2023 vietettiin Tukholman suomalaisen seurakunnan kirkossa perinteinen vainajien muistopalvelus eli panihida, meillä oli aktiivista ekumeenista kanssakäymistä Tukholmassa toimivan suomalaisen ortok:n kanssa, muistelee Martti Paananen.

– Australiassa suomalaiset seurakunnat ovat kantaneet suomen kieltä ja kulttuuria. Etenkin vuosikymmeniä sitten, mutta yhä edelleen, kirkkoon tullaan tapaamaan muita ja puhumaan suomea, Paananen kertoo.

Hautajaisissa läsnä vain pappi ja vainaja

Ruotsissa enää vain noin puolet kansasta kuuluu luterilaiseen kirkkoon. – Tukholmassa noin kymmenen prosenttia ihmisistä kuolee ja haudataan ilman minkäänlaisia seremonioita. Tämä on hyvin surullista, Paananen sanoo.

Tukholman suomalaisen seurakunnan pappina Paananen piti toisinaan siunaustilaisuuksia, joissa oli läsnä vain hautaustoimiston edustaja eikä aina hänkään.

– Jokainen ansaitsee siunaustilaisuuden, vaikka hautaustilaisuus onkin tärkeämpi saattoväelle kuin vainajalle. Hautajaisissa mukana olo on osa surutyötä.

Paananen korostaa niin hautausten kuin kasten ja avioliittoon vihkimisen olevan tärkeitä rituaaleja ja käännekohtia, joita yhteisöt

tarvitsevat. – Nykyään yhteisöt hajoavat, suvut eivät enää kohtaa samalla lailla kuin ennen näissä siirtymäriteissä ja tämä nakertaa yhteisöllisyyttä, Paananen sanoo.

Teologista tulikin toimittaja

Lukion jälkeen Paananen piti väli vuoden.

– En oikein tiennyt, mitä halusin tehdä. Pääsykokeisiin suhtauduin laiskasti. Lukiossa olin liikkinut pietistisissä piireissä ja päätin hakea teologiseen tiedekuntaan. Pääsin sinne, enkä sitten hakenut muualle. Alussa minulla ei ollut vahvaa pappiskutsusta, Paananen kertoo.

Paananen pääsi Helsingin Sanomien toimittajakouluun ja valmistui sieltä samana vuonna, jona hän valmistui teologian maisteriksi.

– Olin kolmekymppinen ja mietin, tuleeko minusta pappi vai toimittaja. Menin töihin kristilliseen Kotimaa-lehteen, missä nämä kaksi tavallaan yhdistyivät. Tieni vei freelancer-vaiheen kautta A-lehtiin, jossa olin 15 vuotta.

Ajoittain Paananen mietti, tuleeko

© Päivi Arvonen

► ko hänestä koskaan pappia. Hän kävi pitkän keskustelun piispa Eero Huovisen kanssa. Virkoja ei tuolloin ollut tarjolla Suomessa, mutta Tukholman suomalaisessa seurakunnassa oli yksi virka.

– Eero Huovinen vihki minut papiksi 4. marraskuuta 2006. Kuun lopussa lensin Tukholmaan. Olin tuolloin 49-vuotias. Sitten tapasin siellä Riitan, ja menimme naimisiin.

”Tavallinen pappi”

Paananen ei koe, että mikään hänessä olisi muuttunut pappisvihkimyksen myötä.

– Pappi ei ole ”Jumalasta seuraava” eikä pappeus tuo etuja Jumalan tai ihmisten silmissä. Kirkossa on tehtäviä, jotka kuuluvat papin rooliin. En koe olevani Jumalaan nähden erityisasemassa. Me kaikki olemme Jumalan palvelijoita. Jaan Lutherin ajatuksen yleisestä pappeudesta, Paananen sanoo.

Australiasta hän palasi takaisin Ruotsiin ja vuodesta 2016 eläkkeelle.

► Paananen korostaa niin hautajaisten kuin kasteen ja avioliittoon vihkimisen olevan tärkeitä rituaaleja ja käännekohtia, joita yhteisöt tarvitsevat.

le jäämiseensä vuoteen 2024 asti hän toimi Tukholman suomalaisen seurakunnan kirkkoherrana. Hän tekee edelleen keikkatöitä pappina ja hoitaa lähinnä messuja kotiseurakunnassaan Oulunkylän kirkossa sekä hautajaisia ja kasteita sekä Oulunkylän seurakunnassa että tuttaville eri puolilla Suomea. Oulunkylän

seurakunnassa hän on myös vetänyt pyhiinvaelluksia muun muassa Pyhän Laurin kirkolle.

– Ehtoollinen on messun tärkein osa, sillä siinä kohtaamme Jumalan ja Kristuksen. Sanon aina ihmisille, että jos saarna on huono, älä kuuntele, Paananen kertoo.

Paras palaute, jonka Paananen

▲ Martti Paananen esittelee pikkuruista seimiasetelmaa, joka kokonsa puolesta melkein mahtuisi tulitikkurasiaan. Maria sylissään Jeesus-lapsi vierellään Joosef, jonka edessä on yksi lammas. Asetelma on muisto Australiasta.

on pappina saanut: ”olet niin tavallinen”.

© Päivi Arvonen

Hamasin terrori-isku 7.10.2023 traumatisoi koko kansan.

NYT ON ISRAELIN AIKA

Jokainen lahjoitus on tärkeä!

IRR-TV seisoo Israelin rinnalla kaikissa tilanteissa.

Työmme Israelin hyväksi:

- Humanitäärinen apu rakettiskiuissa kotinsa menettäneille ja vähävaraisille.
- Yli 20 vuoden ajan Messiaan lohdutuksen sanomaa kampanjoiden kautta.
- Oikean tiedon välittäminen Israelista ja juutalaisista eri mediakanavissa.

Tarvitsemme sinun apuasi!

Tue työtä lahjoittamalla:
FI13 8000 1570 2248 90 • viite: 5050

IRR-TV.fi
Yleiskristillinen mediatietisyysjärjestö

Otan pienet päikkärit, ennen kuin jatkan Tosimies -lehden lukemista...

Tilaa oma lehtesi netissä www.tosimies-lehti.fi

KAIKKI MITÄ TARVITSET PYÖRÄILYYN

CHEBICI

chebici.fi | 09 286 559 | Vanha yhdystie 2 | 04430 Järvenpää

AVAINRUKOUS

AVAINRUKOUS- KIRJA
OVH 22€ +POSTIKULUT

TILAUKSET SÄHKÖPOSTIIN: [INFO@GNN.FI](mailto:info@gnn.fi)
LAITA OHEEN NIMI, OSOITE JA PUH.NRO.

TARJOUS 5-10 KPL PAKETEISTA, KYSY LISÄÄ!

”NIMESIN SEN AVAINRUKOUKSEKSI. SE ON AUTTANUT MINUA KOHTAAMAAN VAIKEATKIN ARJEN HAASTEET.”
- ARTO SÄDEAHO -

HANKI ITSELLESI JA YSTÄVILLE TÄMÄ RUKOUSELÄMÄÄ AVAAVA KIRJA!

► Perjantai-iltana leirin etujoukko istui vielä varsin totisena, mutta viikonlopun edistyessä ilmeetkin vapautuivat ja juttu lensi.

Veli Johansén

Syyskuun lopulla kokoontui jälleen nelisenkymmentä miestä Vallaspellon vanhalle kansakoululle Joutorantaan jo perinteiseksi muodostuneelle miestenleirille.

Luvassa oli mielenkiintoisia alustuksia, lämminkeskusteluita, veljesyhteyttä, koskettavia kohtaamisia, saunomista niin tavalisessa kuin savusaunassakin sekä – makkaran grillausta nuotiolla.

Leirin teemana oli tällä kertaa miesten seksuaalisuus ja sen ympärille liittyvät vaikeudet.

Seksitulvassa

Seksiä tunkee nykyään joka paikasta, avaatpa sitten television tai päivälehden. Elokuvat, lehdet, videopelit

Joutsan miestenleiri

ym. antavat täysin väärän kuvan tuosta kahden ihmisen – siis miehen ja naisen – välisestä tapahtumasta. Ja mikä huolestuttavinta, nuoret saavat seksistä helposti käsityksen pelkkänä orgasmihaluksena toimintona. Seksi kiinnostaa varsinkin miehiä ja poikia, sillä se on meihin sisäänra-

▼ Leirin musiikista vastasivat Risto Hirvonen ja Saku Halmemies.

kennettu piirre. Toisaalta, jos miehet saavat oikeaa tietoa seksistä ja pääsevät eroon väärästä käsityksestä ja monesti myös turhasta, sisikuntaa jäytävistä itsesyytöksistä, he pääsevät ehytymään. Ja sitä kautta ehytyvät myös avioliitot.

Kimmo Janas muistutti omassa

▼ Markus Tattari alusti aikuisviihteen vaaroista.

alustuksessaan hengellisen isänsä Edwin Louis Colen sanoin:

– Urokseksi synnyttään, mutta miehenä oleminen vaatii valintoja.

Meillä aikuisilla miehillä onkin erittäin suuri vastuu niin omien lapsiemme kuin muidenkin nuorten opastamisessa.

– Väittäisin, että pojille oman seksuaalisen identiteetin löytäminen on

vaikeampaa kuin tytöillä, mutta toki tytötkin tarvitsevat isältään tukea ja oikeaa miehenmallia kehittyksensä, Janas korosti.

Aikuisviihteen vaarat

Suhtautuminen pornoon muuttui Suomessa aikaisempaa myönteisemmäksi 1990-luvulla, jolloin pornografian kaikenlainen käyttö yleistyi entisestään.

Kimmo Janas painotti, että vaikka porno lupaa palvelua ja miellyttää meitä, itse asiassa se vain orjuuttaa ja hallitsee.

Markus Tattari muistutti puheenvuorossaan, että Kristuksen armo riittää joka tilanteessa, mutta tietenkin me joudumme vastuuseen omista valinnoistamme ja teoistamme. Meidän tuleekin hänen mukaansa varoittaa lähimmäisiämme sielunvihollisen metkuista.

– Syntiinlankeemus tuhoi ideaalikuva avioliitosta, ja tänä päivänä me näemme ehkä enemmänkin sitä perversiota, päinvastaista toimintaa kuin koskaan historian aikana olemme nähneet, Tattari selvitti.

Helposti saavutettavaan aikuisviihteeseen voi sortua niin tavallinen mies kuin pastorikin, kaikilla meillä on samat tarpeet alitajunnassamme.

Jumala loi seksin avioliittoa varten ja sen harjoittaminen muualla vääristelee Jumalan tarkoitusta. Ju-

▼ Markus Vilpponen saapui flunssastaan huolimatta alustamaan panelia.

▲ Kimmo Janaksen rekvisiittana olivat Kellogg's Corn Flakesit, jotka kehitettiin 1800-luvulla hillitsemään seksuaalisia haluja – pakettikoko tarpeiden mukaan...

malalla on selkeä mielipide seksistä avioliiton ulkopuolella. Uskovat saattavat helposti puolustella pornon käyttöä, koska se antaa vaihtoehdon seksille, jota uskovien täytyy välttää seurustelusuhteissa.

– Samalla kannattaa muistaa, että niin seksiriippuvaiset kuin kaikki

◀ Lauantain panelikeskustelussa miehen seksuaalisuutta pohdiskelivat Harri Nuutinen, Jouko Komulainen ja Seppo Pelttonen.

muutkin addiktit ovat hyviä selittelijöitä, aina löytyy omille teoille selitys, Markus Tattari muistutti.

Kimmo Janas huomautti, että aviorikos tuhoaa luottamuksen, joka on jokaisen aviosuhteen perustus.

Haureuden synty tuhoaa vuosittain aivan liian monia avioliittoja. Markus Tattari kuitenkin lohdutti, että kaikki ei ole menetetty, vaikka olisi saattanut hairahtua. Jumalan läsnäolossa voimme rukoilla avioliittomme puolesta ja pyytää syntäjämme anteeksi.

– Avoimuus kannattaa aina. Meidän pitää tunnustaa tekemämme tyhmyydet vaimollemme ja pyytää häneltä anteeksiantoa. Tietenkin vaaran paikkoja tulee välttää eli jätetään ne houkuttelevat nettisivut rauhaan ja keskitytään sen sijaan Jumalan läsnäoloon – sitähän sanotaan, että seura tekee kaltaisekseen. Ja ainahan voimme kääntyä ammat-

► tiavun puoleen, jos tilanne on täysin lukossa, Tattari lisäsi.

Rakkaus on antamista

Jumala loi seksin ja seksuaalisuuden. Ja Jumalahan ei luo koskaan mitään huonoa ja pahaa – ainoastaan hyvää.

Jumala antoi Aatamille ja Eevalle tehtäväksi täyttää maa jälkeläisillä. Ja koska Jumala on hyvä ja haluaa vain meidän parastamme, Hän ei halunnut tehdä tuosta suvunjatkamisesta rangaistusta ja ikävää touhua. Siksi Jumala antoi meille seksuaalivietin.

Hän loi seksin nautinnolliseksi ja miellyttäväksi. Jumala loi seksin rakkauden osoitukseksi – ei himon.

– Rakkaus haluaa tuottaa toiselle tyydytystä jopa omalla kustannuksellaan, himo taas haluaa tyydyttää vain itseään, useimmiten toisten kustannuksella. Rakkaus on antamista, himo ottamista! Kimmo Janas tiivisti.

Synti vai nautinto?

Pia Rendic väitteli keväällä Itä-Suomen Yliopistossa aiheesta: ”Synti vai nautinto? Suomalaisten kristittyjen kokemuksia ja ajatuksia pornosta ja pornonkäytön vaikutuksista”. – Rendicin tutkimuksen tulokset osoittivat, että monet kristityt, joiden elämää ja valintoja ohjasi vahva uskonnollinen vakaumus, kuluttivat kuitenkin pornoa. Näin siitä huolimatta, että enemmistö kyselyyn vastanneista kristityistä piti pornonkäyttöä kristinuskon vastaisena, moraalisesti ja eettisesti vääränä sekä syntinä, Janas kertoi.

Tämän seurauksena monet kokivat voimakasta moraalista ristiriitaa omien arvojensa ja oman käytöksensä välillä, sekä tästä aiheutuvaa häpeää, syyllisyyttä ja kelpaamattomuuden tunnetta Jumalan ja ihmisten edessä.

Lisäksi pornonkäyttöä seuraava moraalinen ahdistus sekä hengellinen kamppailu lisäsivät vastaajien kokemusta pornon hallitsemattomuudesta ja haitallisuudesta omassa elämässä.

Kaidalla tiellä

Jumalan sana ohjaa, miten meidän elämämme pysyisi puhtaana.

– Jos mennään Raamatun mainitsemaan vieraan vaimon houkutuksiin, tulee karvas koiruoho, terävä

► Ehtoollista nautittiin hartaisissa tunnelmissa.

◀ Leirin päättäneessä jumalanpalveluksessa Aimo Virtanen nosti esiin, kuinka nykykulttuuriamme leimaa itsekeskeisyys, rahan himo ja nautintokeskeisyys.

kaksiteräinen miekka, joka iskee meitä vastaan. Vaikka vieras nainen voi olla houkutteleva, Jumalan sana ohjaa, että alkää väistyä minun suuni sanoista, Markus Vilpponen selvitti. – Pidä tiesi kaukana tuollaisesta.

Hän huomautti, että Raamatun kirjoittamisen aikaan tuollainen hairahtuminen vaati suunnitelmallisuutta, jota tänä päivänä ei enää tarvita pornon helpo saatavuuden takia.

– Jeesushan vei tämän Jumalan ohjeen vielä pidemmälle todetessaan, että joka katsoo naista himoiten, on jo sydämessään tehnyt huorin hänen kanssaan. Eli enää ei tarvitse lähteä sinne vieraan naisen luo, vaan syntiä voi tehdä pelkällä katseella nettiä selaillessaan, Vilpponen totesi.

Se on vahva varoitus, josta poikkeaminen rikkoo Jeesuksen käskyä vastaan.

Markus Vilpponen huomautti huolestuneena, kuinka nyky-yhteiskunnassa pyritään hämärtämään totuutta.

– Kaikesta jumalattomuudesta, himojen maailmasta tehdään se normaali, ja kaikki muu on vääristynyttä ja sairasta.

RENGASPALVELUA LÄPI SUOMEN

www.lapinkumi.fi

Haluatko antaa lahjan skymissio.com-toimintaan?

KARTTULAN APTEEKKI

Kissakuusentie 2-4
p. (017) 383 1130
ma-pe 9 – 17, la 9 – 13

TERVON APTEEKKI

Urheilutie 2
p. (017) 387 2168
ma-pe 8.30 – 16.30

JOULULAHJAANGELMIAKO?

MITÄPÄ JOS TILAISIT SUKUSI MIEHILLE TOSIMIEHEN, EUROOPAN VANHIMMAN KRISTILLISEN MIESTENLEHDEN?

TOSIMIES ON MIESTENLEHTI, MUTTA ILMAN NIITÄ PERINTEISIÄ TYTTÖJEN KUVIA. ELI SITÄ VOI HUOLETTA LUKEA NAISTENKIN LÄSNÄOLLESSA.

6 MIELENKIINTOISTA, VÄRIKÄSTÄ NUMEROA VUODESSA VAIN 40 EUROA!

WWW.TOSIMIES-LEHTI.FI

Baariparlamentit tyrmäävät sähköauton – vetyauto kelpaa

Pentti J Rönkkö

Sähköauto lausutaan kuin ruma sana monissa Shellin baarin pöytäparlamenteissa. Vetyautolle moni sen sijaan peukuttaisi niin huoltamoparlamenteissa kuin muuallakin, jos vain vetyautoja olisi tarjolla – kohtuuhintaan.

Toyotan osastolla Jyväskylän Paviljongin alueella seisoo 2025 MM-rallin aikaan kaksi Toyota Mirai vetyautoa.

Tapaamme rallimaailmasta tutun kartturilegendan Timo Hantusen vetyautoa tutkimassa.

Timo Hantunen täryyttää heti keskustelumme aluksi, että hänen seuraava autonsa onkin vetyauto. Vaikka Hantunen on vähän kieli poskessa lausumansa kanssa, niin siinä on vähintään puolet totta.

– Minulla on nyt diesel- ja bensa-auto, mutta kun nämä vetyautot tulevat markkinoille, niin voisin kyllä ottaa tällaisen käyttöautoksi.

– Tavalliseen sähköautoon en koskisi pitkällä tikullakaan. Eihän niiden toimintamatka ole mistään kotoisin talvella, kun toimintamatka putoaa silloin puoleen. Pitäisi päästä vähintään 600 – 700 kilometriä,

muuten pitää jo Vierumäellä syödä vitriinit tyhjiksi.

Toyotan vetyautoista vastaava Pekka Karvinen (LCV & EV Technical Support Manager) kaivaa meille metallinsinisen Mirain avaimet ja Timo Hantunen pääsee istahamaan ratin taakse. Nyt suupielin karkaa jo tyytyväinen hymy.

– Onhan tässä, varustelua on, tilaa

on, kyllä tämä kelpaisi.

– Saako tätä istuinta alemmaksi, no saahan sitä. Ohjauspyörää haluaisin säätää lähemmäksi, mutta se ei tämän enempää siirry.

No siirrä istuinta eteenpäin, kehotan, mutta Timo torppaa idean.

▼ Vetykylässä oli esillä myös Toyota Tundra -vetyauton prototyyppiä.

▲ Toyota Mirain liisaus on jo alkanut Jyväskylässä. Omaksi autoja ei voi vielä ostaa.

◀ Kartturilegenda Timo Hantunen voisi ottaa vetyauton käyttöautokseen, jos tankkausongelmat saadaan ratkottua.

– En minä liian lähellä halua istua polvet koukussa, kun jalat kerran yltää polkimille.

Mikä on vetyauto?

Vetyauto tai polttokennoauto, miten sen haluaa sanoakin, on itse asiassa sekin sähköauto. Vetyautoa vain ei pistetä puihan päähän, vaan vetyauto tuottaa itse tarvitsemansa sähkön

polttokennolla hapestä ja autoon tankattavasta vedystä.

Karvinen avaa Mirain konepellin. Alta paljastuu polttokennon elementtejä ja oranssin värisiä korkeajännitejärjestelmän kaapeleita.

– Polttokennon ideahan on se, että otetaan ulkoilmasta happea imuilmajärjestelmään vähän niin kuin polttomoottoreissakin. Hap-

▲ Poikkileikkaus Miraista, jossa vetytankit on sijoitettu pitkittäin auton alle.

◀ Toyotan Pekka Karvinen esittelee polttokennojärjestelmän toimintaa. Happea ilmasta, vetyä tankista ja päästönä lämpöä ja vettä.

polttokennotekniikkaa käyttävä konseptiversio Hilux-vetyautosta ja niin sanotussa vetykylässä oli esillä myös Toyota Tundra -vetyauton prototyyppiä. Pisteinä i:n päällä oli Toyota Yaris GT -vetyauto, jota rallimestari Juha Kankkunen ohjasti näytösluonteisesti Harjun pikataipaleella.

pi yhdistyy vetyyn polttokennossa, syntyy sähköä pikkuisen lämpöä ja vettä. Siinä se lyhyesti, tiivistää Karvinen.

Takavetoinen Toyota Mirai kulkee yhdellä vetytankkien täytöllä noin 650 kilometriä ja tankkaus kestää muutaman minuutteen.

Toyotalla oli Jyväskylässä näytillä Mirain lisäksi myös Mirain

Toyota on vakavissaan tuomassa Mirait Suomen markkinoille, mutta ensi vaiheessa autoa ei voi ostaa, sitä voi ainoastaan liisata. Toyotan tiedotuspäällikkö Pekka Karvinen ►

▲ Jyväskylässä oli esillä myös vety-polttoainetta käyttävä Toyota Yaris GR, jota rallimestari Juha Kankkunen luotsaili näytösluonteisesti.

► mukaan kiinteitä leasing-hintoja ei ole määritelty. Hinta räätälöidään aina erikseen ajokilometrien ja käytön mukaan.

Hyundailta tulee uusi Nexo

Hyundai on toinen vetyautomerkki Suomessa. Ensimmäinen Hyundai vetyauton nähtiin Suomessa jo vuonna 2013, kun Woikoski Oy

hankki itselleen Hyundai ix35 -vetyauton, jolle se tuotti itse vetyä.

Sen jälkeen Hyundailta on ollut Suomessa myynnissä ix35:n seuraaja, etuvetoinen Hyundai Nexo.

Nexoa on käytetty lähinnä demotarkoituksiin ja Ouluun on ajautunut yksi Nexo myös harmaatuontina. Nexon toimintamatka yhdellä vetytankkauksella on noin 660 kilometriä. Ensi vuonna markkinoille ajaa täysin uusi Nexo-malli.

Tapaamme Suomen ja Baltian Hyundain toimitusjohtajan Esa Kurikka juuri ennen Jyväskylän MM-rallia Hyundain vetyautotilaisuudes-

puolella tulossa tai jo tullut Cefmof-säätiön koordinoimana vedyn tankkausasema, josta voivat tankata niin raskaan liikenteen pelit kuin henkilöautotkin.

Cefmof on Jyväskylän kaupungin, Toyota Gazoo Racing World Rally Car Teamin ja Toyota Mobility Foundationin perustama säätiö, joka edistää hiilineutraalia liikennettä. Aseman rakentaa norjalainen Vireon.

Helsingissä energialaitos Helen on rakentamassa Vuosaaren satamaluuelle vetytankkausasemaa vuonna 2026.

Nämä molemmat asemat, Suomen ensimmäiset vetytankkausasemat, palvelevat lähinnä raskasta liikennettä ja nimenomaan sieltä

sa Vantaalla, jossa Nexoa esiteltiin mahdollisille asiakkaille.

Esa Kurikka kertoo, että kiinnostusta vetyautoja kohtaan on runsaasti, mutta tankkausverkoston puute hillitsee ostohaluja.

– Siinä on tällainen muna-kana-ongelma. Vetyautoilu ei yleisty, kun ei ole vedyn tankkausverkkoa eikä tankkausverkko yleisty, kun ei ole autoja niitä tankkaamaan.

Tulossa kaksi vetyasemaa

Vetyputken päässä näkyy jo vähän valoa. Jyväskylään on tämän vuoden

▼ Kaaviokuva Hyundai Nexon voimalinjasta.

▲ Hyundai Nexo on toiminut Suomessa lähinnä demokäytössä, mutta kyllä sen voi ostaakin. Uusi Nexo nähdään vuonna 2026.

Ei jos vaan kun...

Hyundaillekin raskaan liikenteen vetyautot ovat tuttuja, vaikka Suomeen asti niitä ei ole tullut.

Esa Kurikka kertoo, että esimerkiksi Sveitsissä liikenteessä, kaupallisessa käytössä, jyrää jo 50 vetytolltokenokäyttöistä rekkaa, jotka on Hyundain valmistamia.

– Vetykäyttöisiä henkilöautoja-kin Hyundai on tuottanut jo lähes 40 000, eli noin 40 000 asiakasta ajaa tällaisella vetykäyttöisellä polttokennoautolla jossakin päin maailmaa.

Esa Kurikka ei halua rakentaa vastakkain asettelua sähköautojen ja vetyautojen välille.

– On järkevää tehdä harkintaa käyttökohteen mukaan. Molemmille riittää tilaa.

Kurikka ei suostu panemaan sanaa ”jos” vetyautoiluun. Kysymys on vain siitä, milloin vetyautoilu yleistyy.

– Hyundain EU on asettanut jäsenmailleen tavoitteen, että vuoteen 2030 mennessä vetyasemia pitäisi olla jo 200 kilometrin välein.

▲ Suomen ja Baltian Hyundain toimitusjohtaja Esa Kurikka pitää ei näe vetyautoja ja sähköautoja kilpailijoina, vaan ajotarpeen mukaan valittavina vaihtoehtoina.

päästä vetyautoiluun alkaa yleistyä, jos on yleistyneeseen. Toki asemilla voi tankata myös vetyhenkilöautoja kuten Miraita Jyväskylässä.

Jyväskylässä ensimmäisinä vetykäyttöisinä raskaan liikenteen autoina nähdään kaupunkibussit. Koiviston liikenne ajaa linjoja Cefmof-fsäätiön hankkimilla H2 City Gold -vetybusseilla, joissa käytetään Toyota kehittämää polttokennojärjestelmää.

▼ Jyväskylässä on alettu ajaa bussilinjoja viidellä vetybussilla, joiden toimintamatka on keskimäärin 500 kilometriä yhdellä tankkauksella.

Siunaus vai kirous?

Olen hämmentynyt seurannut, miten rajusti eri toimijat hyökkäävät Israelia ja juutalaisia vastaan. Vasemmistonuorten puheenjohtaja Pinja Vuorinen kertoo osallistuneensa Rovaniemellä mielenosoitukseen, jossa aktivistit vastustivat Ounasvaaralle rakennettavaa lomakylää sen Israel-kytkösten vuoksi. Mielenosoituksen järjesti Ounasvaara Against Genocide -kollektiivi. ”Haluammeko me todella olla turvallinen maa kansanmurhaa suorittavan valtion kansalaisille matkustaa?” Pinja Vuorinen jyräsi. Kuulostaa komealta, vaikka Israel ei tee eikä ole tehnyt kansanmurhaa.

Myös S-ryhmä lähti samaan laulukuoroon ja veti myynnistä israelilaisia tuotteita. Tässä pari keskeistä lausetta, jotka sain S-ryhmältä asiaa kysytyäni: ”Huomioiden Euroopan komission esittämän EU:n ja Israelin välisen assosiaatiosopimuksen kaupankäyntiä koskevien osien jäädyttämistä koskevan esityksen, S-ryhmässä on päätetty toistaiseksi lopettaa israelilaista alkuperää olevien tuotteiden ostot.” ”Heikentynyt ihmisoikeustilanne Israelissa johti S-ryhmän valikoidun päätöksen.” Nämä johtamisen urheat soturit vetäytyvät raukka-maisesti EU:n selän taakse peittääkseen juutalaisvastaisuuttaan, vaikka mitään päätöksiä ei EU:ssa ole tehty. Mutta Kiinasta kyllä sopii ostaa.

Voi pyhä yksinkertaisuus. Jos nämä esimerkit eivät ole antisemitismia, niin mitkä sitten ovat. Ensinnäkin Pinja Vuorisen ajatuksenjuoksu perustuu kokonaan Hamasin propagandan pohjalta. Tämän saman saman terveysministeriön ”totuuden” on nielaisut myös meidän päämediamme täysin kriittikittömästi. Ja myös S-ryhmän johto. Saman myrkkysyötin ovat hotkaisseet myös lukemattomat ihmiset. Jopa monet kristittyinä itseään pitävät. Perusteluissa korostetaan usein vastuullisuutta.

Sama kaiku on askelten. Juuri näin alkoivat lopulta miljoonien juutalaisten tuhoon johtaneet tapahtumat 1930-luvulla, kun Hitler joukkoiineen aloitti juutalaisten vainot. Yli kuusi miljoonaa juutalaista tapettiin. Juutalaisten omaisuus ja kodit ryöstettiin, liikeyritykset ajettiin nurin, heidät erotettiin viroistaan. Vain siksi, että he olivat juutalaisia.

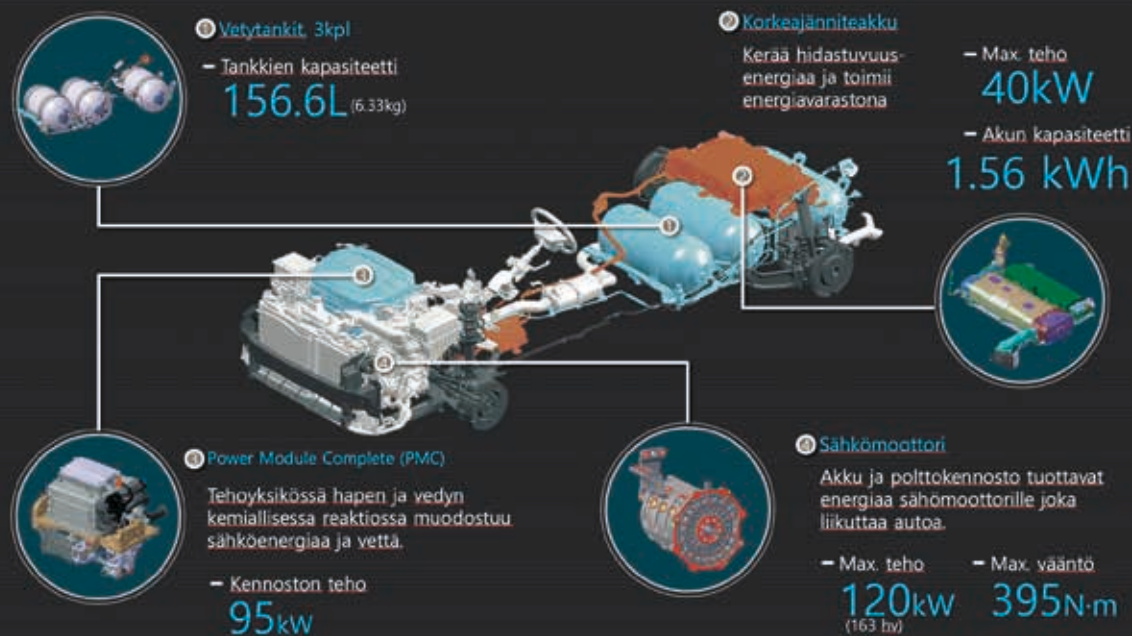
Kysymys on vakava. Jos uskomme sen, mitä Raamattu sanoo, joukumme kasvotusten ydinkysymyksen eteen. Jumala teki liiton Abrahamin kanssa ja tähän liittoon sisältyy vakava periaate: ”Ja minä siunaan niitä, jotka sinua siunaavat, ja kiroan ne, jotka sinua kiroavat, ja sinussa tulevat siunatuiksi kaikki kansakunnat maan päällä.” (1 Moos 12:3) Eikä Jumala ole tätä periaatetta perunut. Se on voimassa yhä. Siunaaminen on sanojen lisäksi myös tekoja. Siksi on syytä toivoa, että vielä löytyisi niitä, jotka ymmärtävät tämän totuuden yhteiskunnan kaikilla tasoilla. Vedämmekö yllemme kirouksen, jos toimimme, kuten vihervasemmisto tai ”vastuuntuntoiset” bisnesjohtajat.

Joulu todistaa meillä Jumalan uskollisuudesta. Juutalainen Jeesus, Rauhan ruhtinas, toi valon pimeyteen. Kunpa se loistaisi myös meidän synkkyyteemme ja veisi meidät kansakuntana parannukseen. Ettei meille pahempaa tapahtuisi.

Hyvää ja siunattua Joulua, rakkaat ystävät.

FCEV voimalinja

Petri Aaltonen luottaa "Korkeimman luokan valmentajiin"

© Katja Kurisjärvi

Juhana Unkuri

Petri Aaltonen oli nuorena suuri jääkiekkolupaus, mutta aikuisiällä ura ei edennyt. Nykyään hän tekee auttamistyötä nuorten parissa. Aaltonen kertoo olleensa aina jollain tasolla uskossa, mutta vajaat kymmenen vuotta sitten usko alkoi syventyä.

Petri Aaltonen suhtautui jo pienenä urheiluun intohimoisesti. Hän harrasti monia

lajeja, mutta rakkauksista suurin oli jääkiekko.

Vantaan Tikkurilassa varttunut Aaltonen pelasi ensi alkuun ulkojäällä, jonne hän suuntasi usein isänsä kanssa.

Joukkuepelaamiseen hän sai vahvan tuntuman omien kaveriporukoiden kanssa. Lahjakas ja innokas nappula pääsi mukaan myös isompien poikien peleihin, mikä kehitti häntä luontaisesti jääkiekkoilijana.

Vajaan kymmenen vuoden iässä Aaltonen alkoi treenata ja pelata Tikkurilan Jääveikkojen riveissä, sittemmin maineikkaaksi valmentajaksi nousseen Leo Äikkään johdolla.

Ohjattujen treenien lisäksi jatkoin tietysti omatoimista harjoittelua, jotta kehittyisin luovaksi pelaajaksi. Vaikka harjoittelin paljon, leikkimielisyys oli aina tärkeässä roolissa.

Hän osoittautui jo lapsena eri-

tyislahjakkuudeksi. Hyökkääjänä operoinut Aaltonen oli käytännössä porukan paras.

Kuvaavaa on ehkä se, että lapsuuden peleissä hain monesti kiekon oman maalin takaa, purjehdin läpi kentän ja tein maalin.

Ensi alkuun Aaltonen pelasi kesäisin jalkapalloa Tikkurilan Palloseurassa, mutta myöhemmin hän keskittyi pelkästään jääkiekkoon.

Aaltosen lahjakkuus alkoi jalostua lisää, ja vuonna 1985 hänet valittiin Pohjola-leirin parhaaksi pelaajaksi. Vuonna 1970 syntyneiden ikäluokan muita suurlahjakkuuksia olivat esimerkiksi Keijo Säilynoja, Juha Ikonen ja Mika Strömberg; Teemu Selänne oli tuolloin ikäisekseen vielä pienikokoinen, mutta hänen aikansa tuli myöhemmin.

Sittemmin Aaltonen loisti myös 18- ja 20-vuotiaiden maajoukkueissa, ja Quebec Nordiques varasi

Petri Aaltonen toteaa, että urheilu voi kehittää sosiaalisia taitoja, opettaa tavoitteellisuutta sekä vaikuttaa ihmisen kasvuun ylipäätään positiivisella tavalla.

hän NHL:ään vuonna 1988. Moni asia viittasi siihen, että hänestä tulisi uusi suomalainen tähtipelaaja.

Aikuisiällä Aaltosen ura ei kuitenkaan lähtenyt lentoon. Hän pelasi SM-liigassa muutaman kauden ensin HIFK:n ja sitten Tampereen Tapparan riveissä. Kaikkiaan 109 pelissä syntyivät tehot 11+17.

Aaltosen mukaan asiat lähtivät väärille urille hänen siirtyessään alle 20-vuotiaana HIFK:n liigajoukkueeseen. Vaihtoehtona oli siirtyä pelaamaan ykkösdivariin Jokereihin.

Jokereissa olisi ollut tarjolla tutut pelikaverit ja tuttu valmennus. Sittemminhän Jokereista tuli menestystarina Selänteen, Säilynojan ja kumppaneiden johdolla. Itse va-

raan ei korjannut tilannetta. Pian entinen suurlupaus siirtyi pelaamaan divariin. Siviilielämä alkoi mennä samalla huonoon suuntaan.

Kun urani kääntyi laskuun, minulla oli ajoittain ongelmia alkoholin kanssa. Alkoholin liikakäyttöä esiintyi niin jääkiekkopiireissä kuin kamppailulajien maailmassa, josta löysin uusia kaveriporukoita. Nykyään noidenkin lajien kulttuuri on vähemmän kostea kuin tuohon aikaan.

Rappiolle Aaltonen ei kuitenkaan missään kohtaa ajautunut. Kolmikymppisenä hänen jääkiekkourallaan alkoi jäähdyttelyvaihe. Samalla hän päätti palata koulunpenkille. Kymmenisen vuotta aiemmin Aaltonen oli ollut Mäkelänrinteen urheilulukiossa, mutta kahden vuoden aikana hän suoritti vain kuusi kurssia. Koulunkäyntiä enemmän häntä kiinnostivat jääkiekko ja tytöt.

Kun jääkiekkoura hiipui, minussa syttyi taistelijaluonne. Joku vihjasi minulle "ei susta mitään tule, koulutkin olet lopettanut kesken". Sanoin hänelle "haista paska, luen itseni vaikka lakimieheksi".

Aaltonen suuntasi Mäkelänrinteen lukioon vanhan tutun rehtorin Rainer Pelkosen luo.

Kerroin, että nyt minulla olisi motivaatio käydä lukio loppuun. Luinkin itseni pikatahtiin ylioppi-laaksi.

Jo nuorena Aaltosessa oli syttynyt kipinä myös auttamistyöhön. Heti lukion perään hän suoritti sosiaalis-kasvattajan tutkinnon, ja valmistuttuaan hän teki jonkin aikaan nuorisotyötä muun muassa koulussa.

Pian ala kuitenkin vaihtui: Aaltonen siirtyi bisnesmaailmaan.

Mitään tutkintoja minulla ei tuohon työhön ollut. Sen alan kyyjenetsijät – ihmistuntijat – ajatte-

livat, että voisin olla hyvä myyntitehtävissä. Pärjäsinkin työssäni hyvin ja etenin myöhemmin johtotehtäviin. Olin tavoitteellinen, minulla oli alalle luontaisia ominaisuuksia ja kai siihen aikaan myös tietynlaista kunnianhimoa.

Armo ja vastuu

Aaltonen arvioi olleensa jollain tasolla uskossa koko elämänsä ajan.

En oikein edes tiedä, mistä uskonasiat tulivat aikanaan elämään. Ehkä vanhempieni kautta tai ehkä amerikkalaiset historialliset, uskonnolliset elokuvat tekivät minuun vaikutuksen.

Hän kertoo rukoilleensa läpi vuosien jonkin verran.

Samalla olin kuitenkin liikaa kiinni maallisessa oravanpyörässä.

Enemmän Aaltonen alkoi syvennyä uskonasioihin, kun hänen isänsä kuoli vajaan kymmenen vuotta sitten. Tuolloin hän keskusteli uskosta ja elämästä erityisesti ystäviensä Jari Hytin ja Mika Arvajan kanssa, jotka ovat Aaltosen tapaan entisiä jääkiekkoilijoita. He olivat jo pitempään järjestäneet erityisesti lopettaneille pelaajille suunnattua Finnish Hockey Ministry -toimintaa.

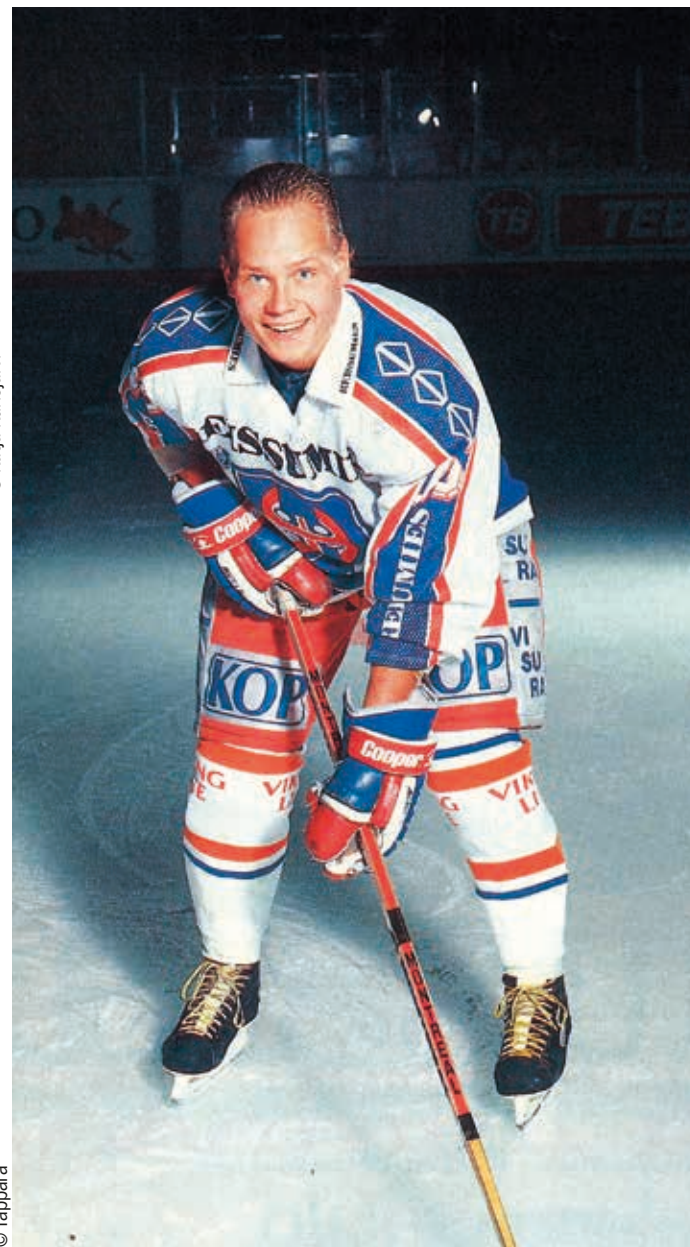
Meillä oli puhelinkeskusteluja, ja pidimme kokoontumisia myös Zoomissa. Sain kuulla näiden minua kokeneempien uskovien näkemyksiä, ja pelata niihin omia ajatuksiani. Aiemmin usko oli kulkenut koko ajan matkassani siemenenä, mutta noihin aikoihin se alkoi kasvaa.

Aaltosen johtavia ajatuksia on, että armo kuuluu kaikille. Hän korostaa samalla ihmisen omaa vastuuta elämästään: ihmiselle on annettu järki ja valinnanvapaus.

Uskon Jumalaan ja Jeesukseen. Urheilutermin ilmaistuna he ovat minulle samalla "Korkeimman luokan valmentajia". Elämän isommat linjat ja suuntaviivat tulevat Heiltä. Siten elämä pysyy oikeassa kurssissa.

Aaltonen toteaa olleensa joskus nuorempana hieman tuuliajolla, mutta nykyään on toisin. Usko on osaltaan tuonut hänen elämäänsä tasapainoa. Hän korostaa henkilökohtaisen Jumala-suhteen ensisijaisuutta omassa elämässään.

Mitään kiinteää seurakuntayhteyttä minulla ei ole. Ymmärrän seurakuntayhteyden arvon, mutta en koe sen olevan minun omaksi koni kannalta mitenkään välttämätön. Mikään fundamentalisti en myöskään ole. Ehkä pehmeä kristitty ▶

© Tappara

© Katja Kurisjärvi

► voisi olla hyvä määritelmä.

Aaltonen kertoo, että hänellä on ollut mielen kanssa omat haasteensa. Viisitoista vuotta sitten hänellä todettiin kaksisuuntainen mielialahäiriö.

– Sen hoitamisessa tärkeitä peruspilareita ovat terveellinen ruokavalio, riittävä lepo, elämän säännöllisyys, pääteettömyys, päivittäinen liikunta – ja myös hengellisyys. Uskon näiden olevan elämän hyviä peruspilareita myös niille, joilla ei tällaista sairautta ole.

Merkityksellisiä asioita

Aaltonen työskenteli pitkään bisnesmaailmassa. Hänen mukaansa jossakin kohtaa raha tuntui vaikuttavan huonolla tavalla hänen elämäänsä ja arvomaailmaansa.

– Nykyään mammonalla on aika pieni rooli minun elämässäni. On rahallakin tietysti merkitystä ihmisen elämässä, laskut on maksettava ja jotain hankintoja ja tehtäviä. Oleellista on se, mihin energiaansa suuntaa ja mitä elämässään tavoittelee. ”Korkeimmat valmentajat” ovat tässäkin hyvä apu.

Bisnesmaailman töistä Aaltonen jättäytyi pois joitain vuosia sitten, ja hän oli pari vuotta kokonaan pois työelämästä. Sinä aikana hän punnitsi omia arvojaan ja mietti, mitkä

asiat olivat hänelle merkityksellisiä.

– Muistelin haasteita, joita minulla itselläni oli ollut nuorena. Halusin pyrkiä auttamaan nykynuoria oman elämäkokemukseni ja itse kokemani avulla.

Aaltonen oli käynyt 80-luvulla Peltolan yläastetta. Hän päätti ottaa yhteyttä tuon vantaalaiskoulun rehtoriin.

– Esittelin itseni ja kerroin, että haluaisin olla auttamassa nuoria. Aika nopeasti löysin itseni resurssiohjaajan ja koulunkäyntiavustajan hommist, joita olen nyt tehnyt yli vuoden ajan.

Aaltonen on tyytyväinen nykyiseen työnkuvaansa, mutta ei ole tarkemmin linjannut tulevaa.

– Mahdollista on esimerkiksi se, että vielä jonain päivänä palaan bisnesmaailmaan. Haluan kuitenkin tehdä myös tulevaisuudessa auttamistyötä jossain muodossa. Jos en palkkatyönä, niin sitten vapaaehtoisuuspohjalta.

Erityisesti Aaltosta kiinnostaa tehdä jatkossakin töitä nuorten parissa.

– Minulla on siihen paloa, ja se ruokkii myös minun omaa sieluani.

Aaltoselle on ylipäättään tärkeää tehdä asioita, joihin hän kokee innoitustaan.

– Tällaista asennetta haluan pitää yllä vielä nyt 55-vuotiaanakin. Tässäkin iässä on mahdollista kokea

samansuuntaisia fiiliksiä kuin lapsena jääkiekkoa ulkojäällä pelatessaan. Samalla se voi tuoda elämään muitakin hyviä asioita.

Vaikeudet voivat olla siunaus

Aaltonen oli aiemmin naimisissa, mutta sittemmin avioliitto päättyi eroon. Nykyään hän seurustelee. Aiemmasta avioliitosta hänellä on 9- ja 11-vuotiaat tyttäret.

– Ex-kumppanini asuu kilometrin päässä, ja meillä on onneksi loistavat välit. Pidän isän roolia hyvin tärkeänä. Toivon voivani kehittyä tuossa roolissa vielä paljon lisää.

Aaltonen toteaa tuntevansa oman peliuransa myötä paljon jääkiekkoilijaksi, joista moni toimii edelleen lajin parissa jossain roolissa. Hän itse ei ole jääkiekon kanssa enää juuri mitenkään tekemisissä.

– Tarjolla olisi erilaisia harrastusvaihtoehtoja, mutta en ole niihin osallistunut. En ole laittanut luistimia jalkaani viiteentoista vuoteen. Harrastan kuitenkin päivittäin liikuntaa muuten, erityisesti lenkkeilyä ja kuntosalia.

Hän toivoo, että niin ihmiset kuin yhteiskunta ylipäättään huomioisivat entistä paremmin urheilun ja liikunnan merkityksen.

– Erityisesti toivon nuorten löytävän liikuntaan ja urheiluun kipinän,

▲ – Uskon Jumalaan ja Jeesukseen. Urheilutermein ilmaistuna he ovat minulle samalla ”Korkeimman luokan valmentajia”.

joka voisi kantaa koko elämän. Olen iloinen siitä, että itselläni pääsi näin käymään.

Hän toteaa, että urheilu voi kehittää sosiaalisia taitoja, opettaa tavoitteellisuutta sekä vaikuttaa ihmisen kasvuun ylipäättään positiivisella tavalla.

– Ei-tavoitteellinen urheileminen on arvokasta ja antoisaa. Korkeampiakin tavoitteita on toki mahdollista asettaa. On myös hyvä unelmoida ja olla valmis tekemään töitä unelmien eteen, jos jotain asiaa rakastaa.

Aaltonen muistuttaa, että osalla huippu-urheilijoista on ollut uran päätyttyä isoja ongelmia.

– Toisaalta esimerkiksi omassa ystäväpiirissäni on monia entisiä urheilijoita, joille on käynyt uran päätyttyä hyvin. Monesti tässä auttaa se, jos ihmisellä on olemassa suunnitelmia urheilu-uran jälkeiseen siivelielämään.

Aaltonen kokee, että hänen kohtaamansa vaikeudet ovat olleet samalla vahvasti siunaus.

– Vaikka olen herkkä, olen myös jääräpäinen. Vaikeudet ovat laittaneet minut polville. Olen joutunut miettimään asioita ja elämäni suuntaa.

Hitsausalihankintaa vaativiin kohteisiin

Teemme mm.

- ajoneuvoyhdistelmien uusia päälirakenteita ja perävaunujen osia
- puutavaranoisturin alustat, motojen kuljetuslavetit ym.

Wintersteel Oy

Sakari Yrjölä
Mäyrämäentie 9, 47450 Perheniemi
0400 570 288
wintersteeloy@gmail.com

E-S Tuomikoski Oy

Suurikyläntie 151 • 07820 Porlammi
0500 – 711 199

Toimiala: Maantiekuljetukset

PALVELEVAT KATSASTUSASEMAT KOSKELLA ja LIEDOSSA

Palvelemme:

KOSKELLA ma-pe klo 9.00-16.15

LIEDOSSA ma-pe klo 8.00-17.00

Tervetuloa paikallisille konttoreille!

Kosken Katsastuspalvelu

Koskentie 372, Koski TI
02 720 010
www.koskenkatsastuspalvelu.fi

Liedon Katsastuspalvelu

Tuulissuontie 34, Lieto
02 436 4300
www.wp-katsastus.fi

KAIKKIEN AJONEUVOJEN HUOLLOT JA KORJAUKSET

Tuulissuontie 34, Lieto • p. 022389607 • aktiiviasennus.com

CALEB TOURS

LÄHDE KEVÄÄLLÄ 2026 KANSSAMME MATKALLE ISRAELIIN!

ISRAEL 20.-28.3.2026

Tiberias & Jerusalem. Yli-Krekola.

ISRAEL 28.3.-4.4.2026

Netania & Jerusalem. Juntumaa.

ISRAEL 17.-24.4.2026

Tiberias & Jerusalem. ICEJ.

Matkapaketit sisältävät
- Lufthansan lennot
- hotellit puolihoitoilla
- retket ja opastukset

Lisätietoja matkoista
saat nettisivuiltamme
tai soittamalla meille!

www.CALEBTOURS.FI / +358 452 227 766

HARVESTERIT TOSIMIEHILLE

KETO FORST XTREME V2

360°-rotaattorilla!

KETO FORST W, XTREME V2 ja ECO

Ensiharvennukseen ja energiapuun tekoon.

www.kone-ketonen.fi

Kone-Ketonen Oy
puh. 020 734 4640
keto-harvesters@kone-ketonen.fi

Sana Karmel-vuorelta 16. osa

Andrey Teplinsky

Kirjoituksista tiedämme, että Elia oli ”ihminen, yhtä vajavainen kuin mekin” (Jaak.5:17). Silti hänen kuuliaisuutensa Jumalalle toi Jumalan kirkkauden takaisin Israeliin. Me tämän ajan uskovat voimme ottaa oppia hänestä, miten meidän tulisi seurata Herraa uskossa ja kuuliaisuudessa. Kun pyrimme vaelluksessamme olemaan kuuliaiset Jumalalle, Hänen läsnäolonsa on oleva kanssamme kaikissa eteemme tulevilla tilanteissa.

U skomme ja kuuliaisuutemme on avain. Hänen kuningaskuntansa voima ja valta tulee näkyviin sellaisten ihmisten kautta, jotka seuraavat Jumalaa kokosydämisesti uskossa ja kuuliaisuudessa. Jumala tahtoo, että Hänen lapsensa vaeltavat auktoritee-

ELIAN KUULIAISUUS

tissa jokaisella elämänsä alueella ja jokaisella yhteiskunnan tasolla. Tutustumme tässä osassa siihen, miten Jumala kasvatti vaihe vaiheelta Eliaa luottamusta Häneen.

Kuningas Ahabin epäjumalanpalvelus

Kuningas Ahab hallitsi Israelia Samariasta käsin 22 vuotta (874-853 eKr.). Ensimmäisen Kuningasten kirjan luvun 16 mukaan Ahab teki sitä, mikä oli pahaa Herran silmissä. Muiden tekemiensä pahojen tekojen lisäksi hän meni naimisiin Siidonin kuningaskunnan prinsessan, Isebelin, kanssa. Halusiko Ahab tehdä vaikutuksen uuteen morsiameesn tai tämän isään, emme tiedä, mutta Raamattu kertoo, että hän rakensi pääkaupunkiinsa temppelin Baalille ja teki ainakin yhden puisen kuvan, ehkä useampiakin.

”Ahab teki vielä paljon muuta ja vihoitti Herraa, Israelin Jumalaa, vielä enemmän kuin kukaan niistä Israelin kuninkaista, jotka olivat olleet ennen häntä”. 1Kun. 16:33.

Jumala käski Israelin hävittää Baalin palvonnan, mutta Ahab päinvastoin korvasi oikein virallisesti Herran palvonnan epäjumalanpalvonnalla. Tämä kuningas tahtoi vakiinnuttaa Baalin palvonnan Israelin viralliseksi uskonnoksi. Näin epäjumalanpalvonta olisi hallituksen suojeluksessa. Kuninkaan luopumus oli jatkunut neljätoista vuotta,

kun Jumala lähetti profeettallisen haasteensa. Jumala lupasi tuomita kansan sen epäjumalanpalveluksen tähden ja antoi profeetalle tehtäväksi julistaa Hänen suunnitelmansa.

Ensimmäisen Kuningasten kirjan luvuissa 17 ja 18 meille kerrotaan profeetta Elia tiestä Jumalan voimaan ja auktoriteettiin. Kertomuksen jokaisessa uudessa vaiheessa Elia joutuu yhä vaikeamman haasteen eteen. Tämän koulutusjakson kautta Jumala kasvatti Eliaa uskoa ja opetti Elialle – ja meille – luottamuksen ja kuuliaisuuden tärkeyden. Elia nimen merkitys ”JHVH on minun Jumalani”.

Kun hengellinen pimeys, ihmisten syntisyys ja pahan voima lisääntyvät, Jumalan myllyt jauhavat, ja Hän valmistaa ja varustaa profeettojaan lähettääkseen heidät julistamaan luopioille ja heidän johtajilleen Totuuden sanomaa.

Elia julistaa kuivuuden

Elia käy kuningas Ahabia vastaan Jumalan auktoriteetissa ja puhuu ne sanat, jotka hän oli saanut vietettyään aikaa Jumalan läsnäolossa.

Elia julistaa Jumalan tuomion tälle Jumalasta luopuneelle kansakunnalle: ”Näinä vuosina ei tule kastetta eikä sadetta” (17:1b).

Jumala oli puhunut kansalleen useita kertoja, että Hän antaisi maahan kuivuuden, jos Hänen kansansa

hylkäisi Hänet (3 Mooses 26:18-19; 5 Mooses 11:16-17; 28:23-24; 33:28). Mielenkiintoista on, että Baalin seuraajat pitivät epäjumalaansa sateen ja hedelmällisyyden jumalana.

Tässä ensimmäisessä kohtaamisessa Elia julistaa, että sade tulee Herralta. Elia ja Ahabin yhteenoton jälkeen sadetta oli tuleva Israelin maalle vain, kun Elia itse rukoilisi Israelin Jumalaa.

Pidättämällä sateen JHVH näyttää kuninkuutensa voiman juuri sillä luonnonvoimien alueella, jonka ajateltiin kuuluvan Baalin toimivaltaan.

Kun Jumala kutsuu meitä, Hänellä on varattuna meille tehtävä. Toimeksiantoon kuuluu Jumalan antama auktoriteetti ja voima, jollaisesta olemme ehkä vain uneksineet.

Jumala lähettää Eliaa Keritin purolle

”Ja hänelle tuli tämä Herran sana: ‘Mene pois täältä ja käänny itään päin ja kätkydy Keritin purolle, joka on Jordanin itäpuolella. Sinä saat juoda purosta, ja minä olen käskennyt kaarmeiden elättää sinua siellä.’ Niin hän meni ja teki Herran sanan mukaan; hän meni ja asettui Keritin purolle, joka on Jordanin itäpuolella. Ja kaarneet toivat hänelle leipää ja lihaa aamuin sekä leipää ja lihaa illoin, ja hän joi purosta. Mutta jonkin ajan kuluttua puro kuivui, koska siinä maassa ei ollut satanut.” 1 Kun.

CARMEL STREAMS

BRIDGING – EQUIPPING

17:2-7.

Jumala toimittaa yliluonnollisesti ruuan Elialle, aivan niin kuin Hän oli luvannut. Tämän kokemuksen kautta Herra rakentaa Eliaa uskoa valmistaa häntä näin kohtaamaan tulevat tapahtumat. Keritin purolle Jumala opetti profeetalleen sen totuuden, että Hän yksin on ravinnon, hedelmällisyyden ja siunausten lähde. Kuivuus oli pian iskevä Israelin maahan.

Tässä on meille valtava opetus. Kun astumme uskossa ja kuuliaisuudessa tekemään, mitä Jumala käskee meidän tehdä, tulemme huomaamaan, että meillä on kaikki, mitä tarvitsemme. Sen lisäksi saamme kokea syvää yhteyttä Hänen kanssaan Hengessä. Kun Jumala näkee meidän kuuliaisuutemme, Hän paljastaa meille, mitä Hän on tekemässä, ja näyttää lisää siitä, mitä Hän tahtoo meidän vielä tekevän. Hän tekee sen, koska Hän rakastaa meitä. Kun olemme kuuliaisia Jumalan Sanalle, Hän voi raottaa tulevaisuuden verhoa ja antaa meidän nähdä laajemmin näkyä, joka Hänellä on meidän tulevaisuuttamme varten.

Jumala lähettää Eliaa Sarpatiin

”Ja hänelle tuli tämä Herran sana: ‘Nouse ja mene Sarpatiin, joka on Siidonin aluetta, ja asetu sinne. Katso, minä olen käskennyt leskivaimon elättää sinua siellä.’ Niin hän nousi ja meni Sarpatiin.” 1 Kun. 17:9-10.

Sarpat oli Tyyron ja Siidonin välissä Filisteassa. Se on juuri sen uskonnon kultin linnoitus, jonka Ahab oli tuonut Israeliin (1 Kun.16:31). Jumala johdatti Eliaa kuivuneen puronuoman partaalta pakanoiden kaupunkiin. Jumalan käsky oli epätavallinen ja haastava juutalaiselle profeetalle, joutuihan hän lähtemään pois mukavuusvyöhykkeeltään, Israelista, ja menemään pakanamaahan. Niin kuin näemme yllä olevista jakeista, Herra lupasi pitää huolta Eliaa ruuasta ja juomasta. Keritin purolle kaarneet toivat Elialle ruokaa, nyt Elia saisi ruuan leskivaimolta. Lesket olivat köyhim-

piä entisajan Lähi-idässä. Kuivuuden vallitessa he olisivat varmasti niiden joukossa, joilta ruoka loppuisi ensimmäisenä.

Mutta Elia noudattaa tottelevaisesti ja kyseenalaistamatta Jumalalta samaansa käskyä.

Elia ja leskivaimo

Kun Elia saapui Sarpatiin, hän näki leskivaimon kokoamassa risuja. Hän puhuttelee naista ja pyytää tätä tuomaan vettä profeetan juoda. Ja sitten vielä leipääkin, vaikka vaimoparka on hyvin köyhä.

Elia kohtaa leskivaimon hetkellä, jolloin vaimo on aikeissa valmistaa viimeistä suupalaa itselleen ja pojalleen. Sen syötyään he jäisivät odottamaan nälkäkuolemaa.

Elia esitti röyhkeältä tuntuvan pyyntönsä rohkeasti, sillä hän tiesi, että Itse Jumala oli johdattanut hänet lesken luo. Elia oli oppinut Keritin purolle, että Herra täyttäisi kaikki hänen tarpeensa. Hän oli vakuuttunut siitä, että Jumala varmistaisi hänelle tyhjentyttömän ruokavaraston, mutta nyt tämä siunaus laajenisi koskemaan myös leskivaimoa ja hänen poikaansa.

Leskivaimo tarttui halukkaasti haasteeseen; hänen luottamuksensa perustui lupaukseen, jonka Jumala antoi profeetan kautta. Lesken kuuliaisuus Jumalan sanalle raivasi tien moninkertaistumisihmeelle. Näin Jumala kasvatti taas Eliaa luottamusta Jumalan voimaan ja uskollisuuteen. Jumala johdatti Eliaa askel kerrallaan. Ensin profeetan täytyi toimittaa viesti Ahabille, sitten Jumala käski profeetan Keritin purolle. Kun puro kuivui, Jumala käski hänen mennä Sarpatiin. Jumala näytti Elialle vain yhden askeleen kerrallaan, ja Elia seurasi Herraa uskossa ja kuuliaisuudessa.

Me saamme nähdä Jumalan voiman ja ihmeet, vasta kun lähдемme mukavuusvyöhykkeeltämme ja olemme kuuliaiset Jumalalta saamallemme sanalle. Meidän kuuliaisuutemme ei siunaa pelkästään meitä itseämme, vaan se tuo Jumalan siunauksen myös toisille.

Elia herättää kuolleista lesken pojan

Leskiäidin poika kuolee, ja äiti on lohduton. Menettäessään poikansa hän ei menettänyt vain lastaan, vaan hän menetti myös tulevaisuuden toivonsa. Leskiäiti oli odottanut poikansa varttuvan ja alkavan huolehtia äidistään tämän vanhetessa. Ehkä äiti toivoi poikansa avioituvan ja saavan lapsia, jotka olisivat isoäidin ilona. Nyt kaikki nämä odotukset ja toiveet olivat murskana. Leskivaimo syyttää epäsuorasti Eliaa poikansa kuolemasta. Tuskassaan hän tulee Eliaa luo ja sanoo: ”Mitä minulla on tekemistä sinun kansasi, Jumalan mies? Sinä olet tullut luokseni saattamaan minun pihat tekoni muistoon ja tuottamaan kuoleman minun pojalleni” (17:18).

Vaimon mieleen nousee ensimmäisenä hänen oma syyllisyytensä, jonka Jumalan miehen läsnäolo on nostanut hänen mieleensä. Profeetta pyytää, että vaimo antaisi pojan hänelle, ja kantaa sitten kuolleen pojan sylissään omaan huoneeseensa ja laskee pojan vuoteelle.

Elia rukoilee Jumalaa ja pyytää Häntä herättämään pojan henkiin. Elia vuodattaa lesken murheen Jumalalle rukouksessa. Profeetta tietää, että hän on tullut lesken luo Jumalan tahdosta, ja hän tietää, että Jumalalla on voima ja valta herättää poika jälleen eloon.

Jumala kuuli Eliaa huudon ja antoi elämän palata poikaan. Tämä on ensimmäinen Raamattuun kirjoitettu kuolleista herääminen. Kun leskivaimo näkee tämän ihmeen, hän todistaa, että Elia on Jumalan mies, ja että Jumalan sana Eliaa suussa oli tosi. Jumala todisti olevansa ”orpojen isä ja leskien turva” (Psalmi 68:5).

Sarpatissa Elia sai oppitunnin Jumalan voimasta ja rukouksen voimasta. Elialla on nyt varma luottamus Jumalan voimaan; voimaan, joka herättää kuolleenkin elämään. Hän on nyt valmis palaamaan Israeliin ja kohtaamaan kuningas Ahabin. Jos Israelin Jumala pystyy herättämään henkiin kuolleen pakanapojan vastauksena Eliaa uskonrukoukseen, Hän pystyy totisesti tuomaan Israelin kapinalliset lapset takaisin luokseen.

Jumala tahtoo valmistaa meitä taisteluun. Hän tietää, että tulemme tarvitsemaan sisäistä varmuutta, kun joudumme kohtaamaan yhä kasvavia haasteita.

Meidän täytyy harjoittaa uskoamme Jumalaan mahdottomilta tuntuvissa tilanteissa. Juuri ne ovat niitä hetkiä, joihin Jumala tahtoo meidän käyvän Hänen voimassaan.

Jumala lähettää Eliaa Ahabin luo

”Pitkän ajan kuluttua, kolmantena vuotena, tuli Elialle tämän Herran sana: ‘Mene ja näyttäydy Ahabille, niin minä annan sateen maan päälle.’ Niin Elia meni näyttäytymään Ahabille. Mutta Samariassa oli kova nälänhätä.” 1 Kun.18:1-2.

Kuivuutta on kestänyt lähes kolme vuotta, ennen kuin Herra lähettää sanansa profeetalle. Nyt oli tullut aika Eliaa mennä takaisin Israeliin. Alussa Jumala oli käskennyt Eliaa piiloutumaan Ahabilta, mutta nyt Eliaa luottamus Jumalan voimaan oli kasvanut sisäiseksi varmuudeksi, ja hän oli valmis kohtaamaan kuninkaan.

Jumala käskee häntä ”näyttäytymään” Ahabille. Jumala antaisi sateen vain siinä tapauksessa, että profeetta noudattaa kuuliaisesti samaansa Herran sanaa. Ja Elia on kuuliainen.

Elia kohtaa Ahabin

”Ja nähdessään Eliaa Ahab sanoi hänelle: ‘Sinäkö se olet, sinä, joka syökset Israelin onnettomuuteen?’ Tämä vastasi: ‘En minä syökse Israelia onnettomuuteen, vaan sinä ja sinun isäsi suku, koska te hylkäätte Herran käskyt ja koska sinä seuraat baaleja. Mutta lähetä nyt kokoamaan kaikki Israel minun luokseni Karmel-vuorelle, sekä neljäsataa viisikymmentä Baalin profeettaa ja neljäsataa Aseran profeettaa, jotka syövät Isebelin pöydästä.’ 1 Kun 17:17-19

Saavuttuaan Israeliin Elia kohtaa Ahabin. Tämä Israelin huonoin ja syntisin kuningas syyttää Eliaa Israelin ongelmista. Kun ihminen uskoo valheen, niin kuin Ahab, valhe sulkee ihmisen silmät näkemästä todellisuutta. Ahab uskoi, että Elia oli vihastuttanut Baalin, ja siksi Baal ei antanut sadetta maahan. Elia ei kiertele eikä kaartelee vastatessaan kuninkaan syytöksiin, vaan toteaa pelotta, että todellisia syytä Israelin onnettomuuteen ovat Ahab ja hänen isänsä Omri.

Elialla oli niin läheinen suhde Jumalaan, että hän tunsikin Jumalan ja Hänen voimansa. Jumala oli nyt Eliaa rohkeuden lähde. Sananlaskuista (28:1) luemme, että ”Vanhurskas

► on rohkea kuin leijona.” Elia sanoo Ahabille totuuden: Ahab ja hänen isänsä hylkäsivät Jumalan Lain ja valitsivat tottelemattomuuden ja epäjumalanpalveluksen. Kansakunnan kuninkaana Ahab on Jumalan edessä vastuussa virkansa toimituksesta ja Jumalan sanan noudattamisesta (5 Mooses 17:14-20). Mutta sen sijaan, että olisivat palvelleet Israelin Jumalaa, Ahab ja hänen isänsä palvoivat ja palvelivat baaleja.

Profeetta käskee kuningasta kokoamaan koko Israelin Karmel-vuorelle. ‘Koko Israel’ tarkoitti heimojen ja perhekuntien päälliköitä, kansan johtajia.

Jumala paljasti suunnitelmansa palvelijalleen Elialle. Israelin johtajien täytyi ymmärtää, että Abrahamin, Iisakin ja Jaakobin Jumala on Ainoa Oikea Jumala.

Elia käski Ahabia kutsumaan vuorelle kaikki Baalin ja Aseran profeetat, kaiken kaikkiaan 850 väärää profeettaa! Jumala tahtoi haastaa nämä profeetat ja rangaista heitä, ennen kuin Hän lähettäisi sateen.

Elia haastaa kansan

Kun ihmisiä alkoi kerääntyä Karmel-vuorelle, Elia tervehti heitä heittämällä heille kysymyksen: ”*Kuin ka kauan te onnutte molemmille puolille*” (1Kun.18:21). Verbillä, joka on käännetty suomeksi ‘ontua’, on hepreankielessä merkitykset ‘ontua’, ‘horjua’, ‘pysähtyä’, ‘hypätä’, ‘tanssia’ ja ‘loikata’. Tätä samaa verbiä on käytetty 1 Kun. 18:26:ssa, jossa Baalin profeetat hyppivät alttarin ympärillä.

Kansa ontui ja horjui. Elian kysymyksen edessä heillä ei ollut rohkeutta sen enempää puolustaa omaa kantaansa kuin muuttaa sitä. He yrittivät palvella sekä Abrahamin Jumalaa että Baalia, ja sen vuoksi heidän sydämensä oli jakaantunut. Elia ehdottaa koetta. Baalin profeetat valitsevat mullikan uhratakseen sen omalle jumalalleen, ja Elia ottaa jäljelle jääneen mullikan uhratakseen sen Abrahamin, Iisakin ja Jaakobin Jumalalle.

Se Jumala, joka vastaa tulella, on Jumala. Elian luottamus Jumalaan, JHVH:een on täydellinen.

Baalin profeettojen vastaus

Elia antaa ohjeet, joiden mukaan koe tehdään.

”*Valitkaa itsellenne toinen mul-*

likka ja valmistakaa se ensin, sillä teitä on enemmän. Huutakaa sitten jumalanne nimeä, mutta älkää panko tulta” (18:25).

Baalin profeetat tekevät ohjeen mukaan. Sitten he rukoilevat ja tanssivat tuntikausia – ei vastausta.

Puolenpäivän aikaan Elia alkaa pilkata heitä. Hän epäilee, onko Baal jumala lainkaan. Ehkäpä hän on meditoimassa tai toimittamassa jotain askaretta, tai matkoilla, vai nukkuneeko (jae 27).

Elian sanojen jälkeen väärät profeetat alkoivat huutaa ja hyppiä yhä villimmin ja itseään viillellen (jae 28), niin että heidän oma verensä sekoittui uhrieläimen vereen. Yrittivätkö he näin taivutella Baalia vastaamaan?

Mutta mikään ei muuttunut, tulta ei tullut.

Elia kunnostaa Herran alttarin

Baalin profeettojen rukouksissa oli vierähtänyt melkein koko päivä. Nyt oli Elian vuoro. Elia tahtoi, että Israelin kansan ja Jumalan suhde palautuisi ennalleen. Profeetan tehtävä on saattaa kansa oikeaan suhteeseen Jumalan kanssa. Elia seisoi Israelin Jumalan hajotetun alttarin vierellä ja kutsui ihmisiä tulemaan lähemmäs katsomaan. Ehkä hän teki näin sen vuoksi, että ihmiset näkisivät, ettei alttariin piilotettu mitään sinne kuulumatonta.

”*Niin hän korjasi Herran alttarin, joka oli hajotettu. Ja Elia otti kaksitoista kiveä, yhtä monta kuin oli Jaakobin poikien sukukuntia*” (18:30b,31).

”Korjasi alttarin” on heprean kielessä sananmukaisesti ”paransi alttarin”. Elia rakensi Herran alttarin Mooseksen Lain ohjeiden mukaan kahdestatoista luonnonkivestä, jotka symboloivat Israelin kahtatoista heimoa. Vaikka Israel olikin jakautunut kahdeksi kuningaskunnaksi, Jumalan Israelille laatima tulevaisuus ja tarkoitus pysyivät.

Elia haastaa kansan mukaan uhrin valmisteluun: hän pyytää heitä kaatamaan vettä puiden ja uhrin päälle. Eikä yksi kerta riitä, vaan hän kaadattaa vettä peräti kolme kertaa. Elia luottaa täydellisesti siihen, että Jumalalle ei olisi ongelmia syyttää palamaan märkää uhria.

Profeetta Elian rukous

Kello kolmelta iltapäivällä Elia ru-

koilee Jumalaa. Rukous on yksinkertainen ja lyhyt, mutta ajankohta on tärkeä. Kello kolmelta iltapäivällä juutalaisten tuli uhrata uhri Abrahamin, Iisakin ja Jaakobin Jumalalle Jerusalemin temppelissä. Tämä uhri edusti heidän jokapäiväistä sitoutumistaan Jumalaan Hänen valittuna kansanaan.

Elia rukoilee, että Herra ilmoittaisi Itsensä Israelin Jumalana. Israelin kansan oli tärkeä tietää, kuka heidän Jumalansa on. Samalla Elia pyytää Jumalaa todistamaan kansalle, että hän on Israelin Jumalan palvelija. Elia toimitti uhrin Jumalalle Jumalan Sanan, Lain, mukaisesti. Lisäksi hän pyysi Jumalaa ottamaan uhrin vastaan siksi, että hän oli ollut kuuliainen Jumalalta saamalleen sanalle jo tätä haastetta edeltävinä aikoina. Elia tiesi, että Jumala oli johdattanut Hänet Karmel-vuorelle kohtaamaan Baalin profeetat.

Tulee hetkiä, jolloin joudumme vaikeisiin tilanteisiin sen johdosta, että olemme kuuliaiset Jumalalle. Näinä hetkinä voimme kääntyä luotavaisesti Jumalan puoleen, sillä kun tiedämme noudattavamme Jumalan tahtoa, voimme olla varmoja, että Hän ilmoittaa meille kirkkautensa epätavallisella tavalla.

Elia rukoili, että Herra ilmoittaisi Itsensä Israelin Jumalana ja kääntäisi israelilaisten sydämet takaisin puoleensa. Elia oli tuskin lopettanut rukouksensa, kun taivaasta iski alas tuli ja kulutti uhrin, puut, kivet ja mullan, vieläpä ”nuoli veden, joka oli ojassa” (18:38). Näin Jumala osoitti hyväksyvänsä profeetta Elian uhrin.

Yhden ihmisen kuuliaisuus toi Elävän Jumalan kirkkauden takaisin Israeliin. Kun ihmiset näkivät tulen iskevän taivaasta, he ymmärsivät, että Herra, JHVH, on heidän Jumalansa. He huusivat: ”*JHVH on Jumala! JHVH on Jumala!*”.

Elian käskystä kansa riensi ottamaan kiinni Baalin profeetat. Kaikki nämä väärät profeetat Elia tappoi, sillä Mooseksen Laissa käsketään surmaamaan ne, jotka alkavat palvella ja harhauttavat toisia palvelemaan muita jumalia (5 Mooses 13:13-18; 17:2-5; 18:9-22).

Kuivuus päättyy

”*Nouse, syö ja juo, sillä sateen kohina kuuluu*”, Elia sanoo Ahabille, ja ”*Ahab nousi syömään ja juomaan*” (18:41,42).

On ilmeistä, että Ahab on joutunut muuttamaan käsitystään Eliasta

ja Elian Jumalasta.

Ahab nousee todennäköisesti Jisreelin laaksosta Karmel-vuorelle aterioimaan, kun Elia puolestaan nousee vuoren huipulle rukoilemaan vettä. Elia tiesi, että kun valtakunnan virallinen uskonto, Baalin palvonta, oli hävitetty, sade olisi tulossa. Tuli oli riittänyt kääntämään kansan sydämet, mutta Elia tahtoi nähdä toteutuneena lupauksen sateesta.

Karmel-vuoren laella profeetta kumartui maahan ja ”*painoi kasvonsa polviensa väliin*” (18:42).

Elia nöyrytyi Jumalan edessä ja rukoili lakkaamatta, kuulostellen, milloin hänen hengessä kuulemansa kohina olisi todellisuutta. Elia ei epäillyt, etteikö Jumala lähettäisi sadetta. Hän lähetti palvelijansa aika ajoin katsomaan, näkyisikö mitään merkkiä sateesta, ja vasta seitsemännellä kerralla palvelija erotti taivaanrannassa pienen, ”miehen kämmenen kokaisen” pilven ennakoidussa tulevaa sadetta. Taivaat aukenivat taas, tällä kerralla antamaan rankan sateen. Pitkä kuivuuden aika oli päättynyt. Jumala toimi profeettansa kautta pidättäessään sateen: kuivuus oli Hänen langentamansa tuomio epäjumalanpalveluksesta. Sade oli Israelille merkki Jumalan siunauksesta.

Elian hellittämättömyys rukouksessa opettaa ja kannustaa meitä jatkamaan rukoilemista, kunnes se, mitä Jumala on luvannut, toteutuu elämässämme. Jumala on uskollinen ja toteuttaa lupauksensa, kun me tahdomme seurata Häntä uskossa ja kuuliaisuudessa.

Andrey Teplinsky asuu Haifassa ja palvelee Herraa messiniaanisessa seurakunnassa Karmel-vuoren huipulla. Hän on perustanut Carmel Streams -nimisen palvelutyön, joka järjestää seminaareja ja konferensseja sekä opinto- ja esirukousmatkoja Israelissa. Andrey on naimisissa ja hänellä on kolme lasta.

JUUTALAINEN KALENTERI 5786 (2025-2026) ON NYT MYNNISSÄ!

Osta omasi ja tue samalla koululaisten opintomatkaa. Kalenterin myynnistä saatava tuotto käytetään Helsingin Juutalaisen Yhteiskoulun 7. ja 8. luokan oppilaiden leirikouluun.

Kalenteri sisältää juhlapäivät ja shabatin ja pyhien aloitus- eli kynttilänsytytysajat sekä tänä vuonna myös herkullisia reseptejä, jotka ovat matkalle lähtevien nuorten perheiltä.

Hinta 18 € (postitettuna 20 € + toimituskulut alkaen 6€) tilaukset: srk@jchelsinki.fi

YRITYKSEN
TAVOITTEET

Laatu
Luotettavuus
Toimintavarmuus
Joustavuus

vrk

VAASAN RAKENNUSKORJAUS

VASA BYGGNADSREPARATION

Vöyrinkatu - Vörägan 13, 65100 VAASA - VASA

www.vaasanrakennuskorjaus.fi

Softatalo AIDA Oy

**HALUATKO
SÄÄSTÄÄ
ENERGIAA?**

Säästetään kaukolämpöä, maakaasua, öljyä ja käyttövettä kiinteistöissä. Globaalisti ainutlaatuiset ja varmat järjestelmät toteuttavat n. 10-30 % säästöjä nopeassa takaisinmaksuajassa.

OTA YHTEYS, NIIN TEEMME TARJOUKSEN !

petri.aalto@aida-energy.com
www.aida-energy.com

Panssaroituja ajoneuvoja Latvian tuotantolinjalta

Kimmo Janas

Tosimies pääsi lokakuun alussa tutustumaan Patrian Latviassa, Valmierassa sijaitsevaan tuotantolaitokseen. Siinä missä Suomessa yhtiö on strategisena kumppanina Puolustusvoimien kanssa, Latviassa Patrialla on hyvin läheinen yhteistyö Latvian Puolustusvoimien kanssa.

Puolustusbudjetit kasvavat

Geopoliittisesta tilanteesta johtuen

Vuonna 1921 perustettu Patria on korkeasta iästään huolimatta moderni kansainvälinen puolustus- ja teknologiayritys. Suomen valtio omistaa Patriasta 50,1 % ja norjalainen Kongsberg Defence & Aerospace AS 49,9 %. Patria puolestaan omistaa 50 % Nammosta, joten nämä kolme yritystä muodostavat johtavan pohjoismaisen puolustuskumppanuuden.

puolustusala on noussut keskiöön, josta syystä Patriankin tunnusluvut ovat varsin positiivisella tasolla. Viime vuoden liikevaihto oli 826 miljoonaa euroa ja tilauskanta vuoden lopulla oli lähes 2,4 miljardia euroa. Asiakkaita Patrialla on runsaassa 50 eri maassa.

Suomen ja Ruotsin liittyminen NATOon on vahvistunut Patrian uskottavuutta NATO:n hankintaketjussa. Toisaalta toimintaympäristön muutos on aiheuttanut valtavan kysynnän kaikenlaisille puolustusmateriaaleille. Patria pyrkii keskitty-

mään alueisiin, joissa sillä on vahvaa osaamista, yhtiö on markkinajohtaja esimerkiksi panssaroiduissa ajoneuvoissa.

Miehittämättömät järjestelmät mukaan lukien droonit ovat nousseet keskeiseksi tekijäksi Ukrainan sodan myötä. Tarkoitus ei ole ryhtyä droonien massavalmistajaksi, mutta yhtiössä halutaan kytkeä tämä osa-alue Patrian muihin palveluihin. Patrian kannalta on tietenkin positiivista puolustusbudjettien kasvu monissa EU-maissa sekä arktinen ulottuvuus, jossa Patrialla on erikoisosaamista.

Protected Mobility

Patria Protected Mobility -liiketoiminta-alueeseen on 1.6.2025 alkaen keskitetty kaikki ajoneuvotuotanto. Patria Latviassa juuri tämä osa-alue on keskiössä.

Protected Mobility pitää sisällään kolme panssaroitua ajoneuvoperhetä:

- Patria AMV XP (8x8)
- Patria 6x6
- Patria Tracks, joka julkistettiin

syyskuussa Lontoon puolustusalan messuilla. Kyseessä on markkinoita muuttava uudenlainen tela-ajoneuvo.

Common Armoured Vehicle System (CAVS) on vuonna 2020 käynnistynyt eurooppalainen Patria 6x6 -alustainen yhteishanke, johon osallistuu tällä hetkellä Suomen lisäksi kuusi maata eli Latvia, Ruotsi, Tanska, Norja, Saksa ja UK. Ohjelman kautta on tilattu lähes 1000 ajoneuvoa, joista runsaat 250 on jo toimitettu asiakkaille.

Patria 6x6 -alusta on modulaarinen ratkaisumalli, jossa pystytään rakentamaan nopeammin ja kustannustehokkaasti 6x6-ajoneuvoja asiakkaiden tarpeisiin.

▲ ▼ Kuski pyörittelee Patria 6x6:aa varsin vauhdikkaasti eri tilanteissa Valmieran tehtaan koeajoradalla.

Eikä tässä vielä kaikki...

Patria on parhaimmin tunnettu panssaroiduista ajoneuvoistaan, mutta yhtiössä harjoitetaan hyvin monipuolista toimintaa puolustussektorilla.

"Defence and Weapon Systems" on tällä hetkellä Patrian pienin liiketoiminta-ala, ja siihen kuuluu kattava valikoima turvallisuus- ja sotilasasiakkaille: tiedustelu ja valvonta, viestintä, miehittämättömät järjestelmät sekä epäsuora tulitus. Yhtiössä uskotaan kuitenkin tämän osa-alueen kasvavan merkittävästi lähivuosina.

"Sustainment Solutions" on puolestaan Patrian varsinainen leipäpuu. Kaluston saatavuus ja valmius tehtäviin älykkäiden kunnossapito- ja suunnittelupalveluiden sekä edistyneiden digitaalisten ratkaisujen avulla varmistetaan turvallinen Eurooppa. Tämä osa-alue pitää sisällään Patria OPTIME -palvelukonseptin sekä Patrian tuotteiden OEM-palvelut.

ILIAS

Digitalisointia vahvistaakseen Patria osti tänä vuonna ILIAS Solutions -yhtiön. ILIAS vahvistaa Patria OPTIME:n puolustusohjelmistoaletta, joka on valmis, kaupallinen, sotilaskäyttöön tarkoitettu ohjelmistokonaisuus, joka kattaa yli kolmen vuosikymmenen puolustusosaamisen.

Tämä kattava alusta yhdistää kaikki Patria OPTIME:n ylläpitoelementit organisoimalla toimitusta, varastoa, huoltoa, koulutusta, käyttöönottoja ja operaatioita maalla, merellä ja ilmassa.

▶ Patria 6x6 pystyy kuljettamaan turvallisesti 12 henkeä ohjaajan ja apukuskin lisäksi.

– Asiakaslaivueiden digitaalisen esityksen avulla se tarjoaa sotilaskomentajille reaaliaikaista resurssien näkyvyyttä ja dataan perustuvia päätöksentekomahdollisuuksia, selvittää tuotepäällikkö Atte Hytönen.

Ensimmäisenä ILIAS otettiin käyttöön kesäkuussa Patria Latvias-
sa, jossa ei ollut ns. vanhaa historiaa yhdistettäväksi järjestelmään.

– Pääsimme tavallaan liikkeelle puhtaalta pöydältä, Hytönen lisää.

Senop

Senop on turvallisuus- ja puolustusalan valmistaja, joka on profiloitunut kansainvälisenä tilannekuvan rakentajana ja elektro-optisen teknologian asiantuntijana. Yhtiö tarjoaa vaativimpiin ympäristöihin suunniteltuja tehokkaita pimeä-
kölaitteita, älykkäitä lämpökamera-
teknologiaan perustuvia tähtäimiä ja maalintunnistusjärjestelmiä sekä vaativia avaimet käteen -järjestelmäintegraatiopalveluita alan johtaville puolustus- ja turvallisuusalan toimijoille.

– Senop on Millogin tytäryhtiö ja osa Patria-konsernia. Noin 60 miljoonan liikevaihdon yrityksellä on toimintaa neljälle paikkakunnalla Suomessa (Tampere, Kangasala, Lievestuote ja Oulu) ja se työllistää yli 150 ammattilaista, tarkentaa varatoimitusjohtaja Joonas Vesterlund ja painottaa, että Senop ei ole vain valmistaja.

▼ Patrian uusinta tuotekehitystä edustaa syyskuussa julkaistu Patria Tracks on täysin uudenlainen tela-ajoneuvo. Se poikkeaa nykyisin Euroopassa käytössä olevasta kalustosta esimerkiksi keveytensä (10-13 tn) puolesta. Tuotanto käynnistyy Patrian Hämeenlinnan tehtaalla vuonna 2027.

▲ Patria Latvian ja Defence Partnership Latvian toimitusjohtaja Ugis Romanovs kertoo yhtiöiden tarjoavan palveluita Latviassa oleville NATOn joukoille saumattoman palveluntarjoamisen turvaamiseksi.

▲ Latvian tehtaalla kahdella tuotantolinjalla valmistetaan yhtäaikaan kuutta Patria 6x6 ajoneuvoa.

– Kehitämme jatkuvasti uusia ratkaisuja, tutkimme uusia teknologiamuotoja ja niiden käyttöä taistelukykyyn parantamiseksi sekä osallistumme tutkimukseen akateemisen maailman ja alan kumppaneiden kanssa.

Kaikissa Patria 6x6 ajoneuvoissa on esimerkiksi käytössä Senopin yö- ja päiväkamerat.

Yhtiön tulevia ratkaisuja ovat uuden sukupolven ajoneuvojen lämpöjärjestelmät sekä monipuolinen irrotettava lämpöjärjestelmä, joka voidaan kiinnittää ja käyttää ajoneuvoissa ja ajoneuvojen asejärjestelmissä. Lisäksi FCS useille raskaille tukiaselajoneuvoille sekä sovellukset kohteen paikantamiseen ja nimeämiseen droonien avulla.

– Mielenkiintoinen uutuus on myös nopea ja kevyt lämpöominaisuus Nammo M72 -järjestelmään, lisää Vesterlund.

Patria Latvia

Patria Latvia on neljä vuotta vanha yritys ja Valmierassa tuotanto aloitettiin toukokuussa 2024.

Siinä missä Patrian tehtaassa Hämeenlinnassa on jo käytössä robotteja, Valmierassa Patria 6x6:t kasataan toistaiseksi käsityönä.

Patria Latvian missio on olla johtava datalähtöisten tuki-, huolto- ja korjauspalveluiden tarjoaja sotilaskalustolle varmistaen operatiivisen erinomaisuuden ja liiketoiminnan

▲ Tuotepäällikkö Atte Hytönen kertoo ILIAS-järjestelmällä olevan jo yli 40 000 käyttäjää eri puolilla maailmaa. ILIAS soveltuu yhtä hyvin maa-, meri- ja ilmapvoimien kaluston ylläpitoon.

kasvun. Tarjoamalla luotettavia ja innovatiivisia ratkaisuja Patria Latvia vahvistaa strategista asemaansa puolustusallalla ja edistää Latvian kansallisten asevoimien ja sen Nato-liittolaisten valmiutta.

– Laajennamme palvelukykyämme eli parannamme huolto- ja korjauspalveluitamme kattamaan laajemman valikoiman sotilaskalustoa. Toisaalta vahvistamme kumppanuuksia; syvennämme yhteistyötämme Latvian kansallisten asevoimien kanssa ryhtymällä strategiseksi kumppaniksi ja tarjoamme palveluitamme Latviassa oleville NATOn joukoille saumattoman palveluntarjoamisen varmistamiseksi, luettelee toimitusjohtaja Ugis Romanovs.

– Otamme käyttöön edistyneitä digitaalteknologioita parantaaksemme palvelun tehokkuutta ja vaikuttavuutta. Investoimme koulutus- ja kehitysohjelmiin varmistaaksemme, että tiimimme pysyy alan standardien kärjessä.

Lisäksi yhtiö kehittää huolto-, korjaus- ja peruskorjausinfrastruk-

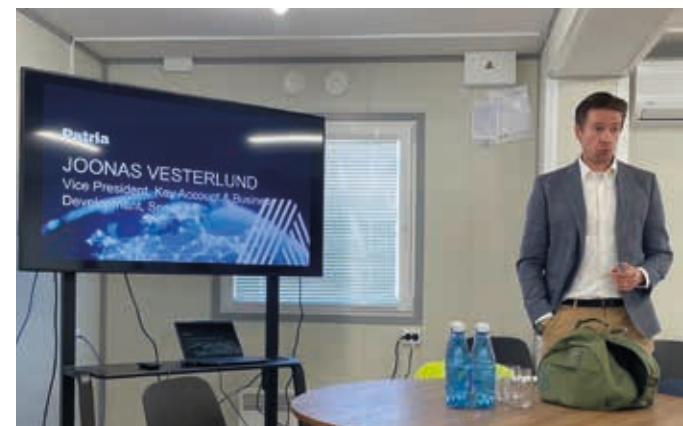
tuuria ja -laitteita; investoimalla huolto-, korjaus- ja peruskorjausinfrastruktuuriin ja -laitteiden modernisointiin operatiivisen valmiuden ja pitkän aikavälin kestävyys- tukemiseksi.

Defence Partnership Latvia (DPL)

DPL on vuonna 2020 perustettu Patria-konserniin kuuluva yritys Latviassa, joka toimii puolustus- ja turvallisuusaloilla. Patria Latvian (70 %) ja paikallisen Unitruckin (30 %) omistama yritys työllistää yli 80 ammattilaista. Tammikuussa 2025 yritykselle myönnettiin kansallisen turvallisuuden kannalta merkittävän yrityksen asema.

– DPL tarjoaa: Patria CAVS 6x6 -ajoneuvojen valmistusta, CAVS 6x6 -ajoneuvojen takuupalveluita, teknisiä päivityksiä, MRO-palveluita, LNAF:n materiaalien elinkaari- palveluita, huoltovarmuuspalveluita sekä digitaalisen kaluston saatu-
vuuden hallintapalveluita, kertoo Romanovs.

▼ Senopin varatoimitusjohtaja Joonas Vesterlund kertoo mielenkiintoisesta Carl Gustav Saabin sinkoon tulevasta älytähänuutuudesta, jossa on maalinpaikannuksen lisäksi yö- ja päiväkamera – kuvan ottohetkellä vielä piilossa kassissa pöydällä.

ILOUTISET

Mukana mm.
Timo Soini ja Tapio Puolimatka
LUE: www.ilouutiset.fi

Keren Kajemet Finlandin (KKF) ajankohtainen projekti – ”Huippuosajien Talo”, Nof Hagalilissa, Ylä-Nazaretissa

Projektin tavoitteena on suoda Israelin syrjäseutujen nuorille samat mahdollisuudet tulevaisuuteen kuin suurissa asutuskeskuksissa asuville.

Huippuosajien Talot ovat koulutuskeskuksia, jossa nuoret voivat kokoontua koulupäivien jälkeen. Loistavat puitteet sekä ammattiohjaajat tukevat nuoria heidän opinnoissaan.

Nuorilla on mahdollisuus kehittää kykyjään ja toteuttaa itseään uudella tavalla.

Huippuosajien Talot tukevat myös nuorten sosiaalisia kanssakäymisen taitoja, mikä edistää hyvinvointia ja näin olen vaikuttaa merkittävästi koko yhteisöön. **Kiitos tuestasi!**

Lisätietoa: www.kkl.fi/2020/05/uusi-projekti-alkaa-tule-mukaan

Pankki: NORDEA FI83 1023 3000 2472 42 – Viitenumero: 20255

Poliisihallituksen 27.4.2020 myöntämä
rahankeräyslupa RA/2020/481

Hietalahti ja Pojat Oy

BETONIELEMENTIT

Jokasyksyynen otsikko

Jussi Kosola

Jokasyksyynen otsikko: Talavi pääsi yllättämähän. Ensimmäisenä tiätty – autoolijat. Ikäviä uutisia näinä aikoon on taas ollu otsikoon, lähinnä eteläes Suames, tapahtuu ainakin kaks pahaa ketjukolaria, mihinä biiliä oli isoosti runttaantunehina pitkin poikin ajoväylää. Osasyynä ainakin yhtehen tapahtumahan nähtiin tiän sualaamattomuus. Lisämausteena tariotahan aina rengasvalintaa, oliko osalla vielä kesäkiakot alla ja se ikuusuusvääntö: Nastat vai kitkat? Molemmille löytyy kannattajakuntansa eikä siinä mitään, perusteluja riittää ilman, että omaa miälipirettä tarttis tällä sivulla viliellä. Kahta pitkänlinian rahtaria kuunnelles saa lisää ulottuvuutta kertomuksehen: Äijät puhuu talaviajokauren avajaasista seuraavanlaasella terminologi-alla: Tosi liukkahalla pitää asentaa kettingit pyärihin. En eres kehtaa heiltä kysyä: Nastat vai kitkat? Omakohtaanen kokemus asiasta tuli, kun Foorttini, neliveto-pickupin isoolla riisselikoneella, verraten lyhkääsiä työmatkoja ajelles päästin sen talaviunille, niin hyvä talaviauto kun onkin. Aika monet kerrat sillä kiskoon biiliä ojanpohjilta tai muuten vaan hyitynehinä, eikä siinä peräs henkilöauto juurikaan tuntunu. Paitsi kerran, kun yhyres Transiitis oli takapyrät hirttäny jumihin. Siihen kun sitte ostin takatuupparin talavikäyttöhön, niin oikeen piti uurestansa opetella ajoliniat, kun hualimatta lakeuksien suht tasaasista väylistä, niin tuntuu, että olemattomiskin kuuraas, viärtäväs paikoos sillä jäi surittelemahan. Moon niin tykästynty siihen Pohojammaan viäntimallin Foortttihiin että se on ollu mulla enee ku neliännesvuasisaran. Ja oman, nyt jo aikuusen poi-kani sillä ajeluutettihin synnytysosastolta kotia.Näin ollen tunnearvuakin löytyy. Monet sitä olis multa ostamas, mutta oon tuumannu, että se viää mun hautahan asti ja perikunta, elikkä poikani voi sitte päättää, myykö vai ei.

No innokkahimmat autosta kiinnostunehet ovat sitte heittänehet kehiin, että sitä sessiota voi kyllä vaikka jouruttaakki... Taas yks syy enemmän pitää iankaikkisuusasiat kunnos, jos jonkun autokuuimet saa mainitun synn takia mun ”hiippakunnan vaihroksen” jourutettua. Tarvittoo varmahan täsmentää, että tämän sitä pohojalaasta hurttia huumoria, vaikkakin se kyllä sisältää oikiasti sen tosiasiain, ettei me täällä olla ku-alemattomia ja tiimalasi jokahitten kohoralla päivänä jonakin tyhyjenöö ja kun elämä ei anna täysvastuuvakuutusta yhtehenkään elinpäivähän, elämän lanka on monien kaverieni kohoralla katkennu äkkiarvaamatta. Toisahalta joreinken kohoralla elämän liikki on hiipunu pitkähänsä.

Näillä kilometriillä oon jo niin monet kerrat tarttunu arkun kripahan kiinni saatellessani läheesiä viimeeselle maalliselle matkalle, samaten kun oon ollu kualinvuatehen ääres kohtaamas elämän kalakkiviivoolla olevaa läheestä. Likipitään joka kerta se hetki on kuluminootunu mun rakkahimpahan Raamatunpaikkahani, Luukas 23 luku: Jeesus on Pilatuksen tutkittavana 1-7, on Herodeksen edessä 8-12 ja jälleen Pilatuksen edessä, joka tuomitsee hänet 13-25; hänet viedään Golgatalle 26-32 ja ristiinnaulitaan 33-43; hän antaa henkensä 44-49 ja hänet haudataan 50-56. ”...Ja kun saavuttiin paikalle, jota sanotaan Pääkallonpaikaksi, niin siellä he ristiinnaulitsivat hänet sekä pahantekijät, toisen oikealle ja toisen vasemmalle puolelle. Mutta Jeesus sanoi: ”Isä, anna heille anteeksi, sillä he eivät tiedä, mitä he tekevät”. Ja he jakoivat keskenään hänen vaatteensa ja heittivät niistä arpaa. Ja kansa seisoj ja katseli. Ja hallitusmiehetkin ivasivat häntä ja sanoivat: ”Muita hän on auttanut; auttakoon itseänsä, jos hän on Jumalan Kristus, se valitti”. Myös sotamiehet pilkkasivat häntä, menivät hänen luoksensa ja tarjosivat hänelle hapanviiniä ja sanoivat: ”Jos sinä olet juutalaisten kuningas, niin auta itseäsi”. Oli myös hänen päänsä päällä kirjoitus: ”Tämä on juutalaisten kuningas”. Niin toinen pahantekijöistä, jotka siinä riippuivat, herjasi häntä: ”Etkö sinä ole Kristus? Auta itseäsi ja meitä.” Mutta toinen vastasi ja nuhteli häntä sanoen: ”Etkö sinä edes pelkää Jumalaa, sinä, joka olet saman rangaistuksen alainen? Me tosin kärsimme oikeuden mukaan, sillä me saamme, mitä meidän tekomme ansaitsevat; mutta tämä ei ole mitään pahaa tehnyt.” Ja hän sanoi: ”Jeesus, muista minua, kun tulet valtakuntaasi”. Niin Jeesus sanoi hänelle: ”Totisesti minä sanon sinulle: tänä päivänä pitää sinun oleman minun kanssani paratiisissa.”

Näin risti jakaa meirät syntisiin ja armahrettuuhin syntisiin ja kun tämän raamatunluvun myötä kysyn lähtyä tekevältä: Mitä jos pyyrettääs meirän molempien synnit anteeksi Jeesukselta? Siinä itekki niin piänellä paikalla oon saanu julistaa synninpäästön Herran Jeesuksen Kristuksen nimes ja Pyhän maahan vuaratetun sovintoveren kautta. Näin on saanu jättää lähtyä tekevän iankaikkisuussialun Jeesuksen lunastyän varahan. Ristin ryvävärin sanoja mukaallen monaasti huakaasen: Kiitos Jeesus. että oot muistanu muakin siälä valtakunnassas.

Siunattua Joulua, ketkä meistä sitä viättää, kun osa kristitystäkään ei viätä joulujuhulaa.

Rikas vai köyhä

Eletään bisnesmiesten kulta-aikaa, jouluviikot ovat käsillä. Paljon ihmisiä liikkuu kaduilla ja toreilla kiirehtien kaupasta toiseen ostoksiaan suorittamaan.

Tungoksessa tulee mies euroa pyytämään. ”Ei ole kuin pankkikortti, en voi auttaa.” Miehen kasvoilta pettymys näkyy, kadun ruuhkaan katoaa.

Mietin, on päivällisen aika, minulla on pankkikortti. Lähden heti miestä etsimään. Pitkälle on miehen rahankeruumatka edennyt, viimein löydän hänet väkijoukosta euroja kyselemässä.

Sanon: ”Lähde kanssani päivälliselle.” Hän katsoo minua hämmentynein silmin. Vilkaisee vaatteitaan: ”Ei ne minua sisään päästä.” Rohkaisen: ”Yritetään yhdessä, katsotaan miten käy.”

Yhdessä ruokaa nautitaan, mies arastelee tilannetta kovin. Huomaan ihmisten katseet, henkilökuntakin tarkkailee meitä. ”En muista, milloin olen ravintolassa syönyt, tämä on minun jouluaateria”, mies sanoo vetisin silmin.

Kerron: ”Käyn seurakunnassa kuuntelemaan lauluja, puheita ja saarnoja. Voin antaa sinulle osoitteen, josta mahdollisesti löydät minut.” Mies tuumaa: ”Kyllä minä tuon paikan tiedän, monesti olen kulkenut sen obitse. Ovet siellä ovat useimmiten lukossa.”

Vuosia, vuosia myöhemmin, istun seurakunnassa musiikkia kuuntelemaan. Mies istuu viereeni minua katsellen. Kuka lie, en tunne häntä.

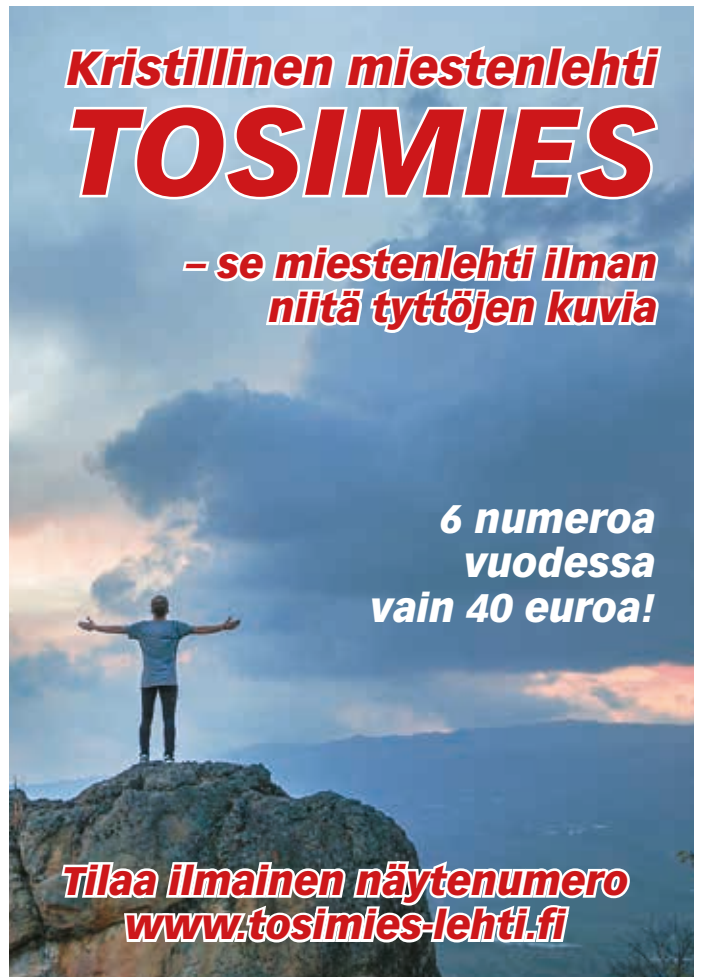
Pois lähtiessämme outo mies kysyy: ”Etkö tunne minua?” Emmiin: ”En oikein tunnista, mistä tulet ja minne menet.” ”Olemme yhdessä nauttineet jouluaaterian, olin silloin kadun pummi. Nyt on minun vuoroni tarjota ateria.”

Samassa ravintolassa, lähes samassa pöydässä, nautimme pihviateriaa. Mies kertoo päässeensä työkeiluun ja sieltä töihin yritykseen. Yrityksessä tie aukeni kansainvälisiin kuvioihin.

Menestystä tärkeämpää miehelle oli, että hän pääsi pois kuoleman pelosta, joka vaivasi öisin kadulla. ”Kylmät yöt, huumeet, rikollisuus ja hyväksikäyttö olivat aina läsnä”, mies kertoo avoimin mielin.

Jäin pitkään miettimään. Kuoleman pelko oli hävinnyt. Mies oli kohdannut Vapahtajan.

Samuli Ahonen

Jouluajatuksia

”Jouluntähti on ehdoton” lauloi Juice aikanaan ja sai lauluillaan aikaan suuren suosion ja jopa patsaan Juankosken torille, ainakin näköispää siellä on.

Joulu herättää ihmisissä iloa, surua, ahdistusta, kiirettä jopa velkaantumista, onhan juhlaan saatava sitä sun tätä, lahjoja, ruokaa jne. jne. koska muillakin on. Ne tulisi osata rajata järjellisiin mittoihin, lapsi tarvitsee/ansaitsee eniten yhteistä aikaa ja rakkautta, kuten jokainen meistä.

Olen omalla kohdallani miettinyt Joulua ja sen sanomaa juuri minulle ja ehkä se on samalla jollekin toiselle, siksi kirjoitan tätä ajatuksen virtaa paperille.

Lahjoja en ole odottanut enää vuosiin, onhan Joulussa jo yhdessä olo ja lasten/lastenlasten ”nirvanan” seuraaminen jo ikään kuin lahja Ukille.

Mikä on vuosien varrella muuttanut ja mikä on pysynyt paikoillaan, on joskus ajatuksissa tätä touhua miettiessä. Asuminen ja muutkin pitkähköt ajanjaksot Israelissa ovat muuttaneet joitakin kotimaan ns.

faktoja, jotka tosin vain täydentyvät muutoksessa, eivätkä murra Joulun sanomaa.

Toki ne ovat opettaneet syventämään tekstejä, jotka koskevat Joulua. Esimerkkinä syntymäpäivä, se on ollut kuten Raamattu kertoo verollepanon aikaan. Vaikka tuo ’nollavuosi’ on meille vielä vähän hakusessa, sillä sehän sijoitetaan 6 eKr–6 jKr ajanjaksoon, siitä kukin voi valita mieleisensä.

Vanha ja Uusi Testamentti kertovat syntymästä esim. Miika 5:1-2 ja Luukas 2:1-8, paimenet ovat kedolla vielä ennen sadekauden alkua ja sitten viedään laumat asuintalojen alakertaan/luolaan jne. suojaan sadekaudelta. Sekin oli syy että Jeesuksen syntymälle oli silloin tilaa eläinsuojassa.

Vielä nykyäänkin on monessa talossa ”luola” joka on kesällä viileä ja talvella lämmin. Sitten kun tietäjät tulivat ja toivat lahjojaan, oli perhe jo siirtynyt taloon Matt 2:11, eli lahjojen aikaan Jeesus ja perhe asuivat talossa, tapahtui tuo lahjojen tuonti sitten samana vuonna tai pari vuotta

myöhemmin, ei sen väliä, kuitenkin lahjoja tuotiin.

Sen muistoksi voi tänäänkin tuoda lahjoja lapsille, eikö? Pako Egyptiin oli mahdollista noiden lahjojen turvin Matt 2:13-15, ja eläminen siellä, kunnes paluu Israeliin tapahtui Matt 2:19-23.

Oma Jouluni on jo kauan ollut ikään kuin seuraamista, seuraan perheen touhuamista, lastenlasten jännittämistä ja koetan pysyä pois jaloista kun emännät hääraävät, onhan tänäkin Jouluna koolla 14 henkeä pitkän pöydän ääressä.

Joka Joulu nousee myös Suutari Martin (Leo Tolstoi: Missä rakkautta, siellä Jumala) toive Jeesuksen tulosta Joulupöytään, onhan Hän perheenjäsen, Raamatun lukemisessa, rukouksissa ja keskusteluissa päivittäin. Joulu on ennustettu jo kauan sitten, Pääsiäinen on sen täyttymys ja usko Pelastajan, lue Jeesuksen, Ristin työhön vie meidät siihen juhlaan joka on se kaikkein odotettu.

Siunattua ja ilon täyteistä Joulua
Jussi Kinnunen

Lyhyestä virsi kaunis

Uudet lumityökalut autoilijoille

Fiskars tuo markkinoille uuden tuotevalikoiman talviautoilijoille, jotka arvostavat suorituskykyä, kestävyyttä ja huolella suunniteltua muotoilua. Uutuusmallisto tarjoaa innovatiivisia ja pitkäikäisiä ratkaisuja lumen- ja jäänpoistoon, ja se on suunniteltu toimimaan erinomaisesti vuodesta toiseen.

Vaihdettavat osat vähentävät jätettä, ergonominen muotoilu tekee käytöstä miellyttävää ja huolellisesti valitut materiaalit takaavat toimintavarmuuden Suomen vaativissa talviolosuhteissa.

Tarjolla on kolme kokonaisuutta ja yhteensä seitsemän uutta tuotetta, jotka tarjoavat laatua eri hintaluokissa suorituskyvystä tinkimättä.

- X-series™ – Ensiluokkaista suorituskykyä ja ulottuvuutta, tarkoitettu erityisesti suurille ajoneuvoille:

- Lumiharja ja jääraappa (pyörivä, teleskooppivarsi), Lumiharja ja jääraappa, (teleskooppivarsi).

- Plus – Käytännöllistä mukavuutta ja lisäominaisuuksia arjen käyttöön: Lumiharja ja jääraappa (pitkä), Lumiharja ja jääraappa (lyhyt) ja Lumilapio.

- Solid – Luotettava ja pitkäikäinen perusratkaisu autoiluun: Lumiharja ja jääraappa ja Duo -jääraappa.

Iso kinkku on pienen budjetin paras sijoitus

Tänä jouluna suomalaisten uuneissa paistuu noin miljoona kinkkua, yhteensä yli viisi miljoonaa kiloa juhlan tärkeintä ruokaa. Joulun sijoittuminen keskelle viikkoa tuo tavallista enemmän aikaa ruoanlaittoon ja herkuteluun. Jos haluaa viettää maistuvan joulun järkevällä budjetilla, kannattaa hankkia iso kinkku. Se on edullinen, riittoisa ja jatkuu herkuiksi pitkälle joulun jälkeenkin. HKFoodsin joulututkimuksen mukaan suomalaiset eivät kaipaa joulupöytään uutuuksia, vaan luottavat tuttuun ja turvalliseen. Pieni ripaus uutta sopii kuitenkin kinkun kuorutukseen. Tänä vuonna sen tuo pistaasi, joka on noussut hitiksi dubai-suklaan ja pistaasilevitteiden myötä. Pistaasikuorutettu kinkku on joulun trendi-ilmiö.

Suosituin kinkku on 3–5 kiloinen luuton juhla-kinkku, jota ostetaan noin 2,1 miljoonaa kiloa.

Mielialaoireisiin ja univaikeuksiin kannattaa hakea apua

Mielenterveyden haasteet ovat yleisiä myös ikääntyneillä. Mieltä saattavat vaivata selvittämättömät asiat, riidat ja epäselvyydet, syllisyysdentunteet, kysymättä jääneet kysymykset – tai jo vuosia vanhat kokemukset tai traumat. Ikääntyneillä ongelmat saattavat jäädä käsittelemättä, koska mielenterveydestä puhuminen koetaan vaikeaksi.

Mielialamme vaikuttaa uneen, ja päinvastoin. Monella uni muuttuu iän myötä: yölliset heräilyt voivat hieman lisääntyä, ja unirytmien aikaisuus. Mutta vaikka uni muuttuu, sen perustehtävä pysyy samana.

– Unen kuuluu vanhanakin olla palauttavaa ja virkistävää, Terveystalon unen vastuulääkäri Janne Kanervisto korostaa.

Hyvä uni tukee jaksamista, toimintakykyä ja kokonaisvaltaista hyvinvointia myös iän karttuessa.

Raimo Peräkylä Oy
MAARAKENNUKSEN LAADUNVALVONTA & TESTAUS
raimoperakylaoy.fi

Lahjoitetaan Joulun siunaus lapsille!

Lue lisää:

marttyyrienaani.fi/joulukampanja

MobilePay: 71717

Marttyyrien ääni 040-5522 309 marttyyrienaani.fi

Rahankeräyslupa: RA/2024/1967
Varat käytetään vainottujen kristittyjen hyväksi avustuksiin sekä vainoista tiedottamiseen.

ATENO
OY

**Laserleikkauksesta
särmäykseen, koneistukseen ja
hitsaukseen – osavalmistuksen
ammattilainen**
www.ateno.fi

Fredrik Ekholmin Israel -kronikka

Arvokas perintö juutalaisilta

Juutalaiset ovat hengellisiä isiämme ja vanhempia veljiämme, kuten Raamatussa luemme. Heihin liittyvät juuret, joista kristillinen uskomme on saanut alkunsa. Tämän tulisi tehdä meidät nöyriksi ja kiitollisiksi. Raamattu sanoo: *”Älä ylvästele noita oksia vastaan, älä ole ylimielinen.”* Paavali muistuttaa: *”Muistakaa te, pakanoina syntyneet, älkää unohtako, mistä tulette.”*

Sana Israel (maa ja kansa) mainitaan Raamatussa yli 2300 kertaa – useammin kuin mikään muu nimi Jumalaa itseään lukuun ottamatta. Jos Israel mainitaan näin usein, se on tärkeä Jumalalle. Ja jos se on tärkeä Jumalalle, sen tulisi olla tärkeä myös hänen opetuslapsilleen – sinulle ja minulle. Niin sen tulisi olla jokaiselle kansakunnalle.

Juutalaiset juuremme tulevat esiin erityisesti Roomalaiskirjeessä luvussa 11.

Room. 11:11–12: ”Kysyn vielä: eivät kai juutalaiset sen vuoksi ole kompastuneet, että jäisivät lankeemukseensa? Eivät tietenkään, vaan heidän rikkomuksensa on koittanut pakanoille pelastukseksi, että he itse tulisivat kateelliseksi. Mutta jos heidän rikkomuksensa on maailmalle rikkau-

deksi ja heidän tappionsa pakanoille rikkaudeksi, kuinka paljon enemmän heidän täyteytensä?”

Näin uskomme, eikö niin! Juutalaiset ovat tulevaisuuden kansa – vaikka se ei aina siltä näyttäisi – ja heidän kauttaan pelastus on tullut maailmaan. Tähän sopii sanoa: Hal-
lujaa!

Herätetään kateutta

Eläkäämme hengellisesti rikasta elämää, joka herättää kateutta. Kun juutalaiset kohtaavat kristittyjä, joiden elämässä on Jumalan voimaa ja läsnäoloa, se tekee vaikutuksen.

Paavali kirjoittaa edelleen Room. 11:13–14: ”Teille, pakanoille, sanon: koska olen pakanoiden apostoli, minä pidän virkaani kunniassa, herättääkseni, jos mahdollista, heimolaisiani kateuteen ja pelastaakseni edes muutamia heistä.” Paavali halusi heijastaa todellista elämää Kristuksessa.

Kansakunnat ovat tulleet siuna-
tuiksi pelastuksen kautta – tämä herättää kateutta juutalaisissa. Siksi on tärkeää, miten kohtaamme heidät. Hyvät teot ja kristittyjen tuki, kuten esimerkiksi ICEJ:n laaja avustustyö Israelissa, ovat suuri todistus.

Monet ovat matkustaneet Israe-

lin sodasta huolimatta osoittaakseen tukea Israeliin, ja hiljattain oli 150 suomalaista yhdessä 1500 muiden kanssa, jotka juhlivat lehtimajan juhlaa.

Haluamme heidän näkevän, että me kristityt kannamme jotakin erilaista, jotakin toisenlaista henkeä. Heidän tulee huomata, että olemme kohdanneet elävän Jumalan.

Käytännön esimerkki

ICCC (Kansainvälinen kristillinen kauppakamari) järjesti vuosikonferenssin Jerusalemissa vuonna 1992 teemalla ”Shalom Israel” (Jes. 60:10–12). Yksi tarkoitus oli luoda työpaikkoja maahanmuuttajille, joita tuli 1990-luvulla noin miljoona entisen Neuvostoliiton alueelta.

Olen itse ollut mukana ICCC:n työssä noin 33 vuotta ja Suomen ICCC:n johdossa. Konferenssin suunnitteluvaiheessa kysyimme Israelin viranomaisilta, miten voisimme parhaiten auttaa.

Heidän vastauksensa oli selkeä: ”Please help us create jobs for all the immigrants.” – ”Auttakaa meitä luomaan työpaikkoja kaikille maahanmuuttajille.”

Konferenssissa järjestettiin kah-

tena päivänä ”Matchmaking”-tilaisuus, jossa ICCC:n liikemiehiä eri puolilta maailmaa yhdistettiin israelilaisiin yritysjohtajiin. Olin itse mukana, vaikka en vielä tuolloin puhunut englantia – käytin tulkkia. Koin, että minun tuli olla mukana luomassa työpaikkoja maahanmuuttajille. Samana vuonna perustettiin Tabita Products Oy – oikeastaan Jumalan kutsusta.

Konferenssin raamatullisena pohjana oli Jes. 60:10–12. Kyseessä oli vahva ja ajankohtainen profeettallinen sana. ”Muukalaiset rakentavat sinun muurisi, ja heidän kuninkaansa palvelevat sinua. Vihassani minä löin sinua, mutta rakkaudekseni minä sinua armahdan. Sinun porttisi pidetään aina auki, ei niitä suljeta päivällä eikä yöllä, että kansojen rikkauudet tuotaisiin sinulle ja heidän kuninkaansa saatettaisiin luoksesi. Mutta kansa tai valtakunta, joka ei palvele sinua, tuhoutuu, ja ne kansat hävitetään kokonaan.”

Tämä konferenssi teki suuren vaikutuksen juutalaisiin ja viranomaisiin – se herätti kateutta.

Vuosien varrella olemme tehneet yhteistyötä noin 15 israelilaisen yrityksen kanssa. Olemme pyrkineet toimimaan kristillisen rehellisesti,

ja se on vaikuttanut liikekumppaneihimme – nyt jo 33 vuoden ajan, pyrkineet herättämään kateutta.

Liiketoimintamme ei ole vain liiketoimintaa. Sillä on korkeampi tarkoitus – rakkauden osoittaminen, erityisesti nyt, vaikeina aikoina – tarkoituksemme on herättää kaipuu hengellisiin asioihin, jotka olemme saaneet hengellisiltä isiltämme ja veljiltämme, juutalaisilta.

Koskettava kohtaaminen

Pääyrityksemme Israelissa, En Gedi, sai uuden johtajan, joka halusi tavata meidät. Hän tuli Vaasaan tutustumaan toimintaamme. Aluksi hän oli varautunut ja vaativa – ehkä hän ei ollut aiemmin kohdannut kristittyjä.

Monet juutalaiset liikemiehet ovat tiukkoja neuvottelijoita. Siksi on tärkeää nähdä liiketoimintamme kutsuna, että pystymme näkemään pidemmälle ja profetaalisesti yli olosuhteiden ja miten meitä kohdataan – ja olla valmis myös antamaan anteeksi.

Vietimme viikonlopun hänen kanssaan, olimme hänen rinnallaan koko ajan ja kohtelimme häntä ystävällisesti ja vieraanvaraisesti. Veimme hänet myös kotiimme sekä kirkkoomme. Sunnuntai-iltana, kun jätimme hänet hotellille, hän käänsi kasvonsa pois, jotta emme näkisi hänen kyyneleitään.

Hän sanoi sanat, joita en koskaan unohda: ”Vanhempani eivät ole koskaan tavanneet kristittyjä, jotka rakastaisivat heitä juutalaisina. Teidän täytyy tavata heidät seuraavalla Israelin-matkallanne.”

Hänen vanhempansa olivat holo-
kaustista selviytyjiä, Itä-Euroopasta. Hän jatkoi: ”Kutsun teidät kotiimme Tel Avivin illalliselle.”

Muutamaa kuukautta myöhemmin istuimme heidän pöydässään Tel Avivin seudulla – kuin kuninkaalliset vieraat. Mukana olivat tietenkin myös hänen vaimonsa ja kolme poikaansa. Näimme numerot hänen vanhempiensa käsivarsissa, jotka natsit olivat tatuoineet heidän käsivarsiinsa. Kuulimme heidän tarinansa tulkin välityksellä. Se oli sydäntä särkevää – ja samalla äärimmäisen merkityksellistä.

Tuo ilta vahvisti sen, mitä olen jo pitkään uskonut: liikesuhteemme israelilaisiin eivät ole vain liiketoimin-

► Uusi Israelin suurlähettiläs Viroon Amit Gil-Bayazia.

taa, vaan korkeampi kutsu ja tarkoitus. Ne ovat rakkautta, luottamusta ja kateutta herättävää bisnestä myös.

Kuten apostoli Paavali sanoi, meidät on kutsuttu herättämään kateutta pyhällä elämällämme.

Olemme oksastettu samaan puuhun

Room. 11:17 puhuu meistä, pakanakristityistä, jotka olemme oksastettuja. ”Mutta jos muutamat oksista on taitettu pois ja sinut, joka olet luonnonvaraisesta öljypuusta, on oksastettu oikeiden oksien joukkoon ja olet päässyt osalliseksi öljypuun mehevästä juuresta.”

Me olemme päässeet osallisiksi juutalaiseen perintöön Messiaassa. Siksi meillä on syytä olla kiitollisia Jumalan omaisuuskansalle. Kun

puolustamme heitä, puolustamme Jumalan sanaa ja pelastussuunnitelmaa.

Meillä on sama juuri. Seurakunnalla, jolla ei ole juutalaista taustaa, ei ole omaa tietä Jumalan luo, vaan meillä on elävä yhteys jaloön öljypuuhun ja sen juuriin. Me pakanoina olemme tulleet Israelin Jumalan yhteyteen.

Jae 18: ”Älä ylvästele noita oksia vastaan. Muista: et sinä kannata juurta, vaan juuri kannattaa sinua.”

Juutalaiset ovat uskossa isiämme, esikuvia, vanhempia veljiämme. Jeesus itse oli juutalainen. Alkuseurakunta oli juutalainen. Valitettavasti monet ovat tänään katkaisseet itsensä irti Israelista ja menettävät näin luvatusi siunaukset.

Olen huomannut, että seurakun-

◀ Israelin ulkoministeri Gideon Sa’ar.

nat, joilla on yhteys Israeliin – hengellisiin juuriinsa – ovat elinvoimaisempia kuin ne, jotka yrittävät etsiä Jumalaa ilman Israelia.

Siksi on tärkeää, että seurakunnalla on ehjä ja terve suhde aitoon Israeliin.

Israelin suurlähetystö Viroon

Oli kunnia saada kutsu uuden Israelin-suurlähetystön avajaisiin Tallinnassa, Virossa. Israelilla ei ole koskaan aiemmin ollut omaa suurlähetystöä Virossa, vaan Suomen Israelin suurlähettiläs on hoitanut myös Viron diplomaattisia asioita.

Siksi avajaiset 11. marraskuuta olivat historiallinen tapahtuma. Israelilla on kuitenkin ollut hyvät diplomaattisuhteet Viroon jo vuodesta 1992 lähtien, pian sen jälkeen, kun Viro oli saanut takaisin itsenäisyytensä Neuvostoliitosta.

Viro ei ole ollut yhtä kriittinen Israelia kohtaan kuin monet muut EU-maat viimeisten kahden vuoden aikana, jolloin antisemitismi on noussut voimakkaasti monissa valtioissa. Mainittakoon, että Viron presidentti Alar Karis vieraili Israelissa tämän vuoden alussa. Israelin presidentti Isaac Herzog teki vastavierailun Viroon elokuussa.

Suurlähetystön avajaiset Radisson Collection -hotellissa olivat juhlat, ja paikalla oli lähes 200 ihmistä. Mukana oli suuri joukko israelilaisia delegaatteja: liike-elämän edustajia, yrityksiä sekä poliitikkoja ja ulkoministeriön virkamiehiä, jotka järjestivät samana aamupäivänä myös liiketoimintaa käsittelevän seminaarin virolaisten kanssa. Paikalla oli myös israelilainen laulu- ja musiikkiryhmä. Suuresta delegaatiosta huolimatta – jota johti ulkoministeri Gideon Sa’ar – protestimielenosoituksia ei nähty.

Suurlähetystön avaamisen myötä Israel vahvistaa asemaansa ja diplomaattisia suhteitaan alueella. Ajattelen itse, että tällä saattaa olla merkitystä mahdollisen suuremman juutalaisen maahanmuuton – aliyahin – varalta Venäjältä ja Baltian maista – kuka tietää?

Toivomme siunausta ja menestystä uudelle suurlähetystölle.

Kirjoittaja, Fredrik Ekholm on Israelin kunniakonsuli.

Si, Ciao, Buongiorno – Tutti Italia

Vesa Iiljamo

Pohjois-Italian järvet omaavat toinen toistaan kauniimpia kuvakulmia siellä matkaavan turistin silmille, puhumattakaan paikallisten kylien kapeista kujista.

Silmiinpistävää oli huomata Italian matkamme aikana ympäristön siisteyden näkyminen, niin pienemmissä kuin suuremmissa asumistaajamissa. Miellyttävää katseltavaa pohjolasta tullee turistiseurueelle löytyi laajalti.

Iseojärven kauneus

Matkamme pääkohde Iseojärvi (Lago de Iseo) sijaitsee Lombardian maakunnan pohjoisessa osassa. Suuremmat järvet Garda, Como sekä pienemmät Varese, Lugano ja Maccione järvet sijaitsivat samalla alueella. Lombardian pääkaupunki on Milano ja viereisen kaupungin, Bergamo, lentokentälle pieni 4 hen-

► Ehdottomasti laivalla Monte Isolaan.

gen oululaisseurueemme matkasi Rovaniemeltä suoralla 3,5 h:n Ryanairin lennolla. Lombardian alue on voimakas Italian talouselämän keskus ja alueen elinvoimaisuutta sekä vaurautta tukee ympärivuotinen turismi. Varsinkin heinä-elokuu ovat kovin vilkasta aikaa.

Bergamon kentältä vuokratulla autolla viikon aikana vierailumme

eri kohteisiin onnistuivat vaivattomasti. Maanteiden opastekyltit ja käytössä ollut matkapuhelimen gps-palvelu opastivat meitä oikeisiin päämääriin, skandinaavisen rauhallisuuden avulla selvisimme italialaisen kiihkeärytmisestä liikennekulttuurista. Maltilla ja kärsivällisyydellä. Toki eurooppalaisten loma-aika oli matkamme aikana ohi, näin ruuh-

▲ Italialainen järvinäkymä – Monte Isola ja Iseojärvi.

kaisimmat kokemukset vältimme. Matkamme ajankohta oli syyslokakuun vaihe, ja hakemaamme Pohjolan kesän jälkeistä aurinkoa ja sopivan lämmintä ilmanalaa saimme seurueena sopivasti kokea. Suomalainen kesää.

▲ Skootterit parkkiin ja lepoetki rannalla.

▼ Sulzano – kalastajat ilta-auringossa.

Iseojärven keskellä sijaitsee Monte Isolan saari, joka on Euroopan korkein järvessä oleva asuttu saari. Majoitusylämme Sulzanon rannalta on vilkas lauttaliikenteen yhteys saarelle (edestakainen hinta 6,5 euroa), jossa vierailu oli miellyttävä kokemus. Saaren rannan myötäisesti kulkeva kävelykatu/pyörätie oli mainio apu ja jalkaisin edetessämme tämän tästä

silmien eteen tuodut kahvilat ja ravintolat houkuttelivat makuelämyksiin. Saarelle tulija voi halutessaan vuokrata edullisesti polkupyöränkin saaren kierrokselle (9 km), meiltä se toki jäi väliin. Skootterit sujahtelivat ohitsemme paikallisten saariasukkaiden toimesta, joten hereillä oli oltava. Saaren huipulle johtaa tie (vain jalkaisin), jossa sijaitsee 600 metriä

merenpinnan yläpuolella oleva katoninen Madonna della Ceriolan pyhäkkö.

Teollisuuskaupunki Brescia, vastakohtana kylä Pisogne

Sulzano-kylien juna-asemalta (maja-paikastamme muutaman minuutin päässä) oli vaivatonta hypätä junaan. Päivävierailu Bresciassa toi vaihtelua matkaohjelmaan, kaupunki onkin Lombardian alueen toiseksi suurin asutuskeskus Milanon jälkeen. Lippu junaan piti ostaa netin kautta (oltava nettityydytys), itse asemalla ei ollut perinteistä lippuautomaattia. Sähköinen koodi vilahdi kännykään ja junamatka oli maksettu. Tässä mielessä digitaalisuus näkyi harmillisesti niille, jotka sitä vierastavat. Paluumatkallemme kylläkin junatoimitsija näytti erästä paikallista matkustajaa rahastavan käteisellä, ehkä oululaisenkin 4 euroa/hlö olisi ”vanhanaikaisesti” toiminut. Brescian tunnelmat jäivät hiukka harmahavaksi (ehkä pikaviitiin syytä). Toki junamatkalla nähdyt Franciacorta-viiniviljelmähdot ihastuttivat matkalaisia.

Iseojärven pohjoisosassa sijaitseva Pisogne -niminen kylän tunnelma puolestaan ylensi mielialoja Brescia kokemuksen jälkeen. Kylän keskellä kohoavan kirkon portailta avautui ►

► mukava näkymä kadun kautta kohti Iseojärveä ja taustalla siintäviä järven ympäröiviä vuoria. Pisognen rantabulevardilla järven luonnon vaikutusta sekä tunnelmaa korostivat kävelyreitit varteen asetetut kukkasomisteet, silmänruokaa nämäkin. Ja Iseojärven rantoja pitkin kiemurteleva kapea tie piti matkailaiset valveilla, välillä vastaan tulevia kulkuneuvoja kallion kulman takaa tarkasti silmäillen.

Garda – suurempi järvi ja vaihtoehtoja riittää

Italiassa tietullien välttäminen johtaa matkajan pikkuteille ja aikaahan se silloin vie. Viikonmittaisella matkalla, ajan säästämiseksi, ajoimme Gardajärvelle isompia teitä pitkin, muutamalla eurolla tietullien kautta. Gardan eteläisellä rannalla jalkautuimme Sirmione ja Salo nimisissä kohteissa, joissa myös totesimme ruuhkaisimman turistiajan olleen takana. Kapean niemekkeen kärjessä olevan Sirmionien kauppakujat, kahvilat ja putiikit näyttivät silmiin houkuttelevilta, mutta samalla matkailija voi kokea mieleen jääviä kukkaroyllätyksiä. Tällainenkin meille... yksi jäätelötötterö ja 10 euroa... liekö tulimme hiukka huijatuiksi?

Päätelmänä – kannattaa kysellä hinnat etukäteen. Gardajärven molemmilla rannoilla on lukuista määrä vaihtoehtoja erilaisia kyliä kartoitettaessa. Samalla kylien läpi ajaessa huomiointi piti keskittää polkupyörillä liikkuviin. Monien turistien suosima liikkumistapa, Gardalla ja Iseolla, joka mahdollistaa järvien alueisiin tutustumisen täysin toisesta perspektiivistä.

Cremona, kaupungillinen taidetta ja musiikkiaarteita

Iseojärven majapaikastamme noin tunnin automatkan päässä oli Pojoen rannalla sijaitseva Cremonan kaupunki. Täällä löysimme Stradivari-nimisen aukean ja patsaan. Stradivarius -viulut ovat maailmankuuluja ja tästä kaupungista on peräisin soittimen luoja Antonio Stradivari (1644-1737). Hänen nimensä näkyi monissa kauppojen ikkunoissa ja kahviloissa. Kaupungissa on viulumuseo, jossa eri huoneissa kerrotaan viulun valmistamisen prosessia, historiaa ja esillä on kaupungille

► Paikallisjunan lisäapu – turistin eduksi.

▲ Cremonan freskot – Po-joen alueen nähtävyys.

lahjoitetut arvokkaat viulut. Museon yhteydessä on erikoinen audiotorio, jonka ellipsinmuotoisella lavalla pidetään jousisoitin esityksiä. Patsasaukean vieressä olevassa kirkossa, Cremonan katedraalin sisätiloissa, turisti näkee ”Po-laakson Sikstuksen kappelin freskot” sekä suuren alttaristin. Vaikuttava näky nämä 1500-luvulta olevat taideteokset. Cremona olikin mukava yllätys.

Pohjolan matkaiset – ehkäpä palaavat

Italian järvien suomimatkalaisten viikko sisälsi monia tunnelmia, ilmojen puolesta välillä sateisiakin hetkiä. Maantieteellisesti alppien läheisyys siis vaikuttaa. Näkymät niin

▲ Viulunrakentajan aukio Cremonassa.

► Antonio Stradivari – viulunrakentajamestari.

▲ Paikallinen kotipizza aukiolla.

▼ Kylä-Pisogne ja näkymä kirkon portailta.

▲ Konditoriokahvila houkuttelee.

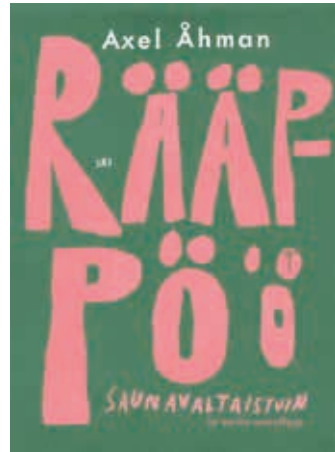
verkkokalvoille kuin älylaitteisiin viikon aikana johdattavat mahdollisesti uudelleen samoilla seuduilla. Jospa toinen maakunta seuraavaksi, vaikka viereinen Piemonte ja Torino (talviolympiakaupunki) ympäristöineen. Mikä ettei, helpottaahan matkaaminen oululaisia, kun lähes kotiovelta voi lennellä – napapiirin tuntumasta Rovaniemeltä.

Viva Italia, näkemistä ja kokemista taatusti joka makuun.

Tosimies lukee

Axel Åhman
Räappö –
saunavaltaistuin ja muita novelleja
S & S, 2025

POHJALAIS- REPPANOITA

Euroviisujen myötä suursuosioon nousseen huumoriyhtye KAJ:n ”A” eli Axel Åhman on ollut jo ennen euroviisuhuumaa arvostettu kirjailija, ja nyt on julkaistu suomeksi hänen esikoisnovellikokoelmansa ”Räappö – Saunavaltaistuin ja muita novelleja” (suom. Katriina Huttunen). Ruotsinkielinen alkuteos ”Klein” on saanut ylistävän vastaanoton sekä Suomessa että Ruotsissa – kirjasta on otettu jo seitsemän painosta.

”Räappö” tarkoittaa heikkoa tai puolustuskyvytöntä miestä. Hupaisien kertomusten keskiössä ovat arkiset tilanteet, joissa äänen lausumattomat sosiaaliset koodit tulevat näkyviin. Mieheksi kasvaminen ei ole helppoa. Aivan turhan usein se voi olla myös tuskallista, kun esimerkiksi yrittää olla isälleen mieliksi, tai kun sen ensimmäisen oluen väkinäisen nieleskely tuottaa tuskaa.

Miehen on käytädyttävä oikein, oltiinpa sitten uimahallin saunassa, huoltoasemalla tai hiihtoladulla. Pahinta on olla ”sellaane räappö” ja tulla tuomituksi heiveröisten resukoiden kastiin.

Maalaismiljö ja Suupohjan mure värittävät kokoelman novelleja elävästi ja tunnistettavasti.

Åhmanin humorisesti mutta lämmöllä kirjoittamat 11 novella kertovat, millainen oikean miehen pitäisi olla ja millainen ei ainakaan saisi olla. Novellit ovat hykerryttäviä tutkielmia poikana ja miehenä olos-

ta, varsinkin sosiaalisista suhteista. Pienet tarinat näyttävät, miten hiljaisuuden perintö siirtyy isältä pojalle.

Kokoelman tarinassa ”Saunavaltaistuin” mies istuu vahingossa ylimmälle lauteelle löylykauhan viereen – ja joutuu kantamaan kaikki painavan vastuun seuraukset. ”Ala-lauteethan on varattu heikoille. Alle kymmenvuotiaille lapsille, ruotsalaisille sekä sydänsairaille eläkeläisille... Kun kääntää päätä väärään suuntaan, näkee asioita, jotka piintyvät sarveiskalvoille ikuisiksi ajoiksi. Lastenlauteet eivät ole vaihtoehto tosimehelle”, kirjassa todetaan.

Oma ehdoton suosikini kirjan novelleista on otsikoitu ”Voileipäkkä”. Siinä kuvataan pastori Peterin tuskantaivalta vanhan koulukiusaajansa Jörgenin hautajaisissa. Jörgen on koulun kotitaloustunnilla 8-luokalla paikkannut Peterin tekemän voileipäkakun suoraan tämän kasvoille ja saanut teollaan Peterin inhoamaan voileipäkkästä vielä vuosikymmeniä myöhemmin. Tarina seuraa Peterin tuskailua hautausten muistotilaisuudessa. Lopulta tilanne käy ylipääsemättömäksi, ja pastori Peterin hermo pettää lopullisesti – ja vielä varsin vauhdikkain kääntein...

Kimmo Janas

LISÄÄ TAISTELIJOITA

Kirjailija jatkaa sarjaa ”Valtakunta etsii taistelijoita”. Aiemmin sarjassa on jo ilmestynyt elämäkerrat mm. Paavalista, Daavidista ja Mooseksesta.

Elia Tisbeläinen ja Elisa Safatin poika elivät ajankohtana, josta kirjailija löytää yhtymäkohtia 2020-luvun Suomen tilanteeseen.

Janatuinen toteaa kirjan sivulla 27 saaneensa innostusta kirjaansa Saksassa jo vuonna 1828 ilmestyneestä F.W. Krummacherin kirjasta Elia Tisbiläinen (teos ilmestyi suomennettuna vuonna 1900).

Elia ilmestyy Israelin kuninkaan Ahabin hoviin Samariassa, missä ulkomailla saapunut kuninkaan puoliso Isebel on tuonut Baalin ja Astar-ten epäjumalanmenot kirkolliseen elämään.

Elia ei voi olla välittämättä kuninkaalta Jumalan ilmoitusta profeetalleen: Kolmeen vuoteen ei maahan lankea sadetta muutoin kuin Elian sanan kautta ja tässä vaiheessa profeetalle lankeaa ”ei toivotun henkilön” leima. Mies löytää kuitenkin Kaikkivaltiaan ohjauksessa paikan Keritin puron luona, missä on vetäjä, ja Jumala oli käsenyt korppien ravita profeettaa. Vuosi vierähti purolla ”ulkoilmaelämästä” nauttien ja seuraava pakopaikka löytyi taas Herran ohjauksessa Sarpatin lesken luona Sidonin maassa.

Täällä Elian elämä jatkui noin kaksi vuotta ullakolle rakennetussa

Mailis Janatuinen
Valtakunta etsii taistelijoita
– Elia ja Elisa
Perussanoma, 2025

huoneessa. Öljy ei loppunut astiasta eivätkä jauhot vakkasesta, vaikka niitä oli ollut Elian saapuessa vain yhteen ateriaan. Lesken pojan kuolema oli murtaa äidin sydämen, mutta sekä äiti että Elia saivat olla todistamassa pojan palaamista kuoleman rajan takaa elämään profeetan rukouksen jälkeen.

Seuraavana oli edessä Elian elämän kuuluisin taistelu ”pahan valtoja” vastaan, kun valtaisa joukko Baalin profeettoja kokoontui Karmel-vuorelle, missä aikanaan oli sijainnut Herran alttari mutta tilalle oli tuotu Baalin palvontapaikka.

Baalin profeetat rukouivat tulta lankeamaan taivaasta, mutta mitään ei tapahtunut, vaikka itsensä viilte-lylläkin toivottiin tuloksia saatavan.

Elia kehottaa kastelemaan paikat vedellä ja silti hänen rukoiltuaan tuli lankeaa taivaasta ja Baalin papit ovat lyötyjä. Kovan taistelun uuvuttama Elia joutuu masennuksen valtaan ja alkaa samalla pelätä Iisebelin kostoja, hän onkin jo tapattanut paljon Herran profeettoja.

Jumalan huolenpidon jälkeen Elia pääsee takaisin ”terveeseen ajatteluun” ja saa Jumalta tehtävän voidella seuraajakseen Elisan, Safatin pojan, ja kun Elia otetaan elämästä tulisilla vaunuilla ”yläilmoihin”, perii Elisa Elian viitan sekä kaksinkertaisen voiton ja hänen elämäntyönsä tuli sisältämään kaksinkertaisen määrän Jumalan ihmeitä. Nämä kaksi Valtakunnan taistelijaa jäivät Israelin historiaan pysyvästi.

Samuel Saresvirta

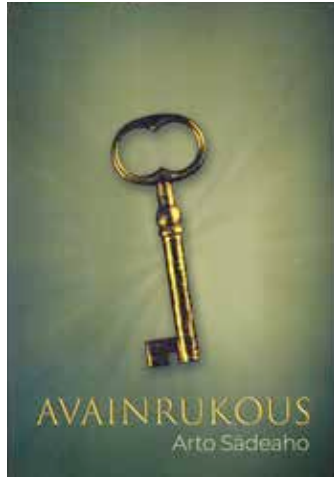
ISÄ MEIDÄN

Pitkän päivätyön saavuttamattomien kansojen parissa tehneen Arto Sadeahon vauhti ei tunnu hiljenevän, vaikka hän siirtyikin vastikään ”eläkkeelle” GNN Finland ry:n vetovastuusta.

Syksyllä painosta ilmestyneessä kirjassa ”Avainrukous”, Sadeaho käy läpi Jeesuksen opettamaa Isä meidän -rukousta ja avaa samalla aivan uuden lähestymistavan tuohon jokaiselle tuttuun rukoukseen.

Hän muistuttaakin lukijoita, että jos ajattelemme rukousta pelkkänä traditiona, sisältö jää hämäräksi.

– Ymmärtäessämme rukouksen kattavan kaikki elämän alueet ja

Arto Sadeaho
Avainrukous
GNN Finland, 2025

Tosimies lukee

Jumalan suunnitelman kaikkine osa-alueineen alamme kiinnostua rukouksesta tarkemmin.

Ja samalla, kun alamme sisäistää kokonaisuutta, alamme Sadeahon mukaan myös hahmottaa omaa rooliamme tässä kokonaisuudessa. Hän elävöittää rukouksen yhdeksänaskelista läpikäymistä lukuisilla omakoh-taisille kokemuksillaan, jotka sopivat juuri kyseiseen kohtaan.

Lähtökohtana kirjalle hän kertoo indonesian kielen opiskelun 1980-luvulla Jaavan saarella. Osana kielikurssia kuului opetella Isä meidän -rukous ulkoa.

– Kun toistelin sanoja vieraalla kielellä, rukouksen sisältö alkoi yllättäen puhutella syvemmin, hän muistelee.

Näistä löydöistä kehittyi opetus-sarja, joita Sadeaho on käyttänyt lähetysmatkoillaan. Viime vuosina hän sitten ryhtyi työstämään opetusarja kirjaksi.

Ensimmäisen aha-elämykseni koin aivan kirjan alkulehdillä, jossa Arto Sadeaho kertoo, että Isä meidän -rukous alkaa isäsuhteesta eli uskoontulossa Jeesuksen seuraaja adoptoidaan uudestisyntymisen kautta täysin lapsioikeuksin taivaalliseen perheeseen. Aika mahtavaa, kuinka usein tuota tuleekaan ajateltua noin?

Vannoutuneena lähetystyöntekijänä Arto Sadeaho surkuttelee kirjassaan, että vain harvat lähetyksutumuksen omaavista uskovista päätyvät työhön kohdemaihin. Mahdollisuudet lupaavaan työuraan vievät helposti voiton. Ja niin kutsutus hiipuu taka-alalle. Hän kertoo, että tilastojen mukaan vain muutama prosentti maailman lähetyssaarnaajista suuntautuu sinne, missä vallitsee suurin hengellinen pimeys.

– Ihmisen luontainen taipumus on valita helpoin ja valmiiksi raivattu tie, Sadeaho toteaa.

Kirjan loppupuolella Arto Sadeaho muistuttaa, että uskon tiellä tarvitaan Jumalan Hengen antamaa rohkeutta ja valaistusta, jotta voimme suoriutua saadusta kutsumuksesta.

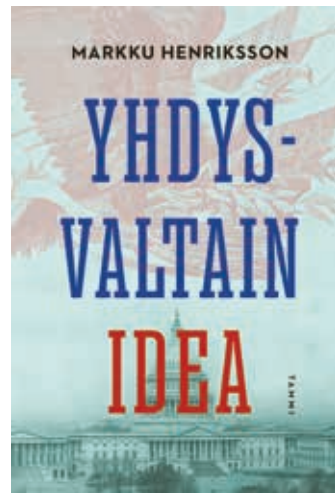
Erinomainen kirja luettavaksi vaikkapa joulupyhinä. Kirjan tuotto

ohjataan lyhentämättömänä GNN kautta saavuttamattomien kansojen työhön.

Kimmo Janas

AMERIKALAINEN UNELMA

Suomalaisia lukijoita hellittää jällen Amerikka-tietouden lisääntymisellä Henrikssonin pureutuessa Yhdysvaltain Ideaan lähes 400 -sivuisessa teoksessaan. Hänen kirjansa ”Tähtilipun Maa” muutaman vuoden takaa oli lähes tuhatsivuinen.

Markku Henriksson
Yhdysvaltain idea
Tammi, 2025

Kirjan alkusivuilla monet historian ja nykyhetkenkin vaikuttajat antavat omia lausuntojaan, mitä Yhdysvallat on. Joukossa mm. Napoleon, Adolf Hitler, Marlon Brando sekä kirjan kirjoittaja itse. Kaikki lausunnot eivät ole ”kovin mairitelevia” Yhdysvaltain Idean” puhutoisuudesta – Donald Trump toteaa, että meillä on maassamme paljon pahoja geenejä juuri nyt.

Kirjan alkupuolella käsitellään mm. intiaanien historiaa ja ”ideaa” luvussa ”Väestön koostumus”. Myös mustan kansanosan tilannetta valotetaan luvussa ”Väkisin rahdatut”. Marlon Brando on arvostellut kotimaataan sanoen: ”Yhdysvallat on rakennettu intiaanien verellä ja mustien hiellä”.

Mustat-valkoiset ja punaiset ja näiden ihmisryhmien ”vaikkeuksista” kirja antaa paljon valaistusta, monelle lukijalle uuttakin. Luvussa ”Ide-

ologioiden Yhdysvallat” kirjoittaja toteaa: ”Kaikki Amerikassa alkaa intiaaneista ja Yhdysvalloissa puritaaneista”.

”Puritaaneista jenkkeihin” -luvussa todetaan uskonnollisen ajattelun muuttuneen, kun kveekarit ja angligaanit laittoivat lusikkansa kirkolliseen ajatteluun ja myös kalvinismillä oli kannattajia.

Luvussa ”Uskonto kulttuurisotien keskiössä” ollaan kuohuvan 1960-luvun temmellyksessä Martin Luther Kingin ja John F Kennedyn ”väännoissa”. Billy Grahamkin mainitaan tässä yhteydessä ja huomioidaan hänen huomattavat taloudelliset ansionsa. Alaskan ”jääkaapin” osto Venäjältä oli onnistuneita kauppomaan historiassa. Monroen doktriini: Emme sekaannu enää Euroopan asioihin (tästä väännetään edelleen). Marshall-apu toisen maailmansodan jälkimainingeissa on nimenä tuttu useimmille suomalaisille, mutta yksityiskohtien tuntemus ei liene suurta.

”Suomi Yhdysvallat ja Nato” -osikon alla todetaan suomalaisten katselleen siinäkin vaiheessa lännen suuntaan, kun Neuvostoliiton varjo oli voimakkaana maan yllä. Intiaanileikit ja Villin lännen sankarien nimet oli tuttuja pikkupojille kuten Buffalo Bill jne. Aku Ankka oli kääntämässä suomalaislasten mieltä lännen suuntaan. Myös kansallinen lentoyhtiömme Finnair luotti länteen lentokoneiden hankinnassa, ja Suomen valtio kallistui amerikkalaishävitritäjiin turvallisuusasioissa.

Kuuluuko sotaisuus Yhdysvaltain ideaan? kysytään kirjan loppupuolella ja huomioidaan, että maassa ei röyhistellä sotavoimalla eikä monista muista maista poiketen järjestetä suuria paraateja ”asearsenaalia esitellen”.

Todetaan myös, kuinka eri osavaltiot saattavat erota suuresti toisistaan monissa kysymyksissä osittain tietysti siitäkin johtuen, kumpi puolue – Republikaanit vai Demokraatit hallitsevat. American Dream-Mauno Koiviston todetaan lausuneen: ”Onnentavoittelu ei ole kuulunut kommunististen maiden ohjelmaan”. Rippeitä amerikkalai-

sesta unelmasta varmaan vielä on jäljellä.

Samuel Saresvirta

PARANTAVAA RUKOUSTA

1980-luvulla luterilainen pappi Seppo Juntunen tuli tunnetuksi Sanan ja rukouksen illoistaan – kirkot täyttyivät ja rukousjonot kasvoivat. Median huomio toi julkisuutta ja tietenkin paineita. Vuonna 1990 julkaistiin Olli Valtosen kirjoittama kirja Parantajan palveluksessa (Kirjapaja). Juntusen elämästä ja kutsumuksesta on nyt ilmestynyt uutuuskirja Vieläkin Parantajan palveluksessa (Aikamedia), jonka ovat kirjoittaneet Tapani Sopanen ja Katri Vuorinen.

Uutuuskirja kertoo, miten Zenana tunnettu Juntunen otti koulupoi- kana Jeesuksen vastaan. 1980-luvun julkisuuden hälvettyä ”ihme paran-tajaksi” leimattu pappi jatkoi kutsumustaan hiljaisten rukouspalvelu- jen kautta – ihmisen rinnalla, ilman sensaatioita.

– Pyhän Hengen parantava voima on totta tänäänkin. Joskus kipu lähtee heti, joskus ei. Parantaja on Herran Juntunen sanoo. – Tehtäväni on edelleen välittää Herran parantavaa läsnäoloa sinne, missä sitä tarvitaan.

Kirjan teksti on Sopasen kynästä lähtevää tottua soljuvaa tekstiä, jota tukevat Vuorisen tekemät henkilöhaastattelut.

Kimmo Janas

Tapani Sopanen ja Katri Vuorinen
Seppo Juntunen –
vieläkin parantajan palveluksessa
Aikamedia, 2025

Betsaida

Kalastajakylän raunioilla

Eero Ketola

Aurinko paistaa suoraan pilvettömältä taivaalta. Kasvit ovat nääntymäisillään kuivuuteen. Kapean polun kivet ovat hohtavan kuumia. Rinteen takana avautuu laaja näköala raunioalueelle.

Horisontissa levittäytyvät laajat viljelmät. Tämä on Jordan puisto ja rauniot ovat muinaisen Betsaidan.

Gennesaretin järven koilispuolella sijaitsevan Betsaidan sijainti oli vuosisatoja tuntematon. Edelleen osa

arkeologeista pitää kahta paikkaa Betsaidan sijaintina. Vuonna 1838 yhdysvaltalainen tutkija Edward Robinson esitti, että raunioalue, jota kutsuttiin nimellä "as e-Tell" olisi mahdollisesti muinaisen Betsaidan kaupungin paikka. Näin siitä huolimatta siitä, että raunioalue sijaitsi melko kaukana Gennesaretin järven rannasta. Vuosikymmeniä myöhemmin Haifassa sijaitsevan saksalaisen siirtokunnan arkeologi Gottlieb Schumacher totesi, että on hyvin

epätodennäköistä, että kalastajien suosima kaupunki olisi sijainnut niin kaukana järven rannasta. Laajat tutkimukset aloitettiin vuonna 1987 ja lopputuloksena oli päätelmä, että Robinson oli ollut oikeassa. E-Tell on Betsaida. Aineisto osoittaa, että Gennesaretin järvi oli aikaisemmin nykyistä kokoaan suurempi ja rannan läheisyydessä oli suuria laguun-

► Betsaidan pääportti.

► Betsaidan rauniokaupunkia.

neja. Suuri laguuni sijaitsi pohjoispuolella nykyistä rantaviivaa. tasan-koa nimitetään nykyisin Betsaidan tasangoksi.

"Kalastajien talo"

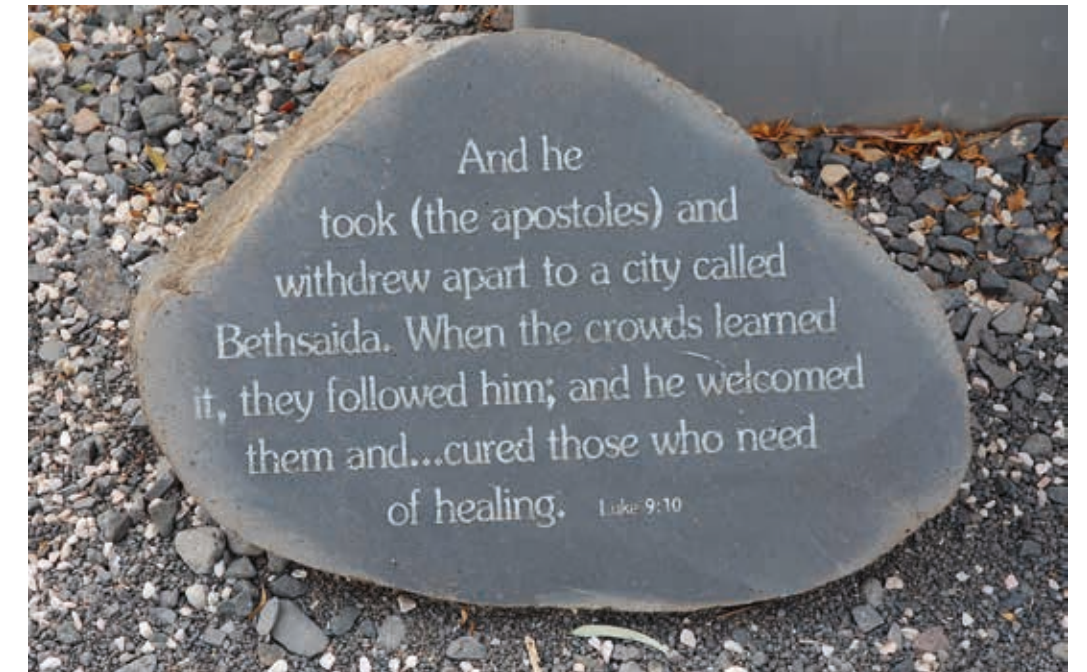
Betsaida nimi merkitsee "Kalastajien talo". Toisen tulkinnan mukaan nimi merkitsee "Metsästäjien talo". Uuden testamentin aikana Jeesus

käveli Gennesaretin järven rannoilla. Betsaidasta olivat kotoisin hänen opetuslapsensa Andreas, Pietari ja Filippus. Jeesus paransi sokean miehen Betsaidassa. Tai oikeastaan hän talutti sokean kylän ulkopuolelle ja "sylki hänen silmiinsä ja pani käteensä hänen päälleen ja kysyi häneltä: Näetkö mitään? Tämä katsahti ylös ja sanoi: Näen ihmiset, sillä minä erotan käveleviä, ne ovat puiden näköisiä. Sitten hän taas asetti kä-

tensä hänen silmilleen; ja nyt mies näki tarkkaan ja oli parantunut ja näki kaiken aivan selvästi." Jeesus lähetti hänet kotiinsa ja sanoi: "Älä edes poikkea kylään". Jeesus tapasi miehen Betsaidasta, mutta hänen kotinsa ei kuitenkaan ollut kylässä.

Vene oli tärkeä kulkuneuvo

Jeesuksen opetuslapset liikkuvat järvellä kookkaassa veneessä, johon ►

► mahtui ainakin 15 henkilöä. Kalastamisen lisäksi veneellä matkustettiin rantakaupunkien välillä. Uudessa testamentissa mainitaan 50 kertaa ”vene”. Jeesus myös opetti kansaa veneestä. Jeesus nuhteli Korasinia ja Betsaidaa: ”Voisi sinua Korasin! Voi sinua Betsaida! Sillä jos ne voimalliset teot olisivat tapahtuneet Tyyrossa ja Siidonissa, niin nämä jo aikaa sitten olisivat säkissä ja tuhkassa tehneet parannuksen”. Jeesus nuhteli

▲ Matkailijoita Betsaidan pääportin vieressä.
▼ Betsaidassa riittää nähtävää luontoharrastajalle. Raunioissa viihtyy mielenkiintoisia eläimiä, joita kuivuus ja kuumuus ei häiritse. Tässä Betsaidan lisko.

myös kolmatta Gennesaretin järven rantakaupunkia, Kapernaumia. Juutalainen historioitsija Josephus Flavius kirjoitti, että vuonna 30 jKr. Herodes Suuren poika Filippos antoi

Betsaidalle kreikkalaisen kaupungin aseman. Hän antoi kaupungille uuden nimen Julias. Syynä oli, että keisari Augutuksen vaimon, keisarinnan nimi oli Livia Julia Drusilla. Filippos haudattiin Betsaidaan, koska hän rakasti kaupunkia. Myöhemmin, vuonna 67 jKr. kaupungissa käytiin ankaria taisteluja roomalaisia vastaan juutalaisten ensimmäisen kapinan aikana.

Lähde:
Jordanin puisto. Virallinen esite sisäänkäynnin yhteydessä Betsaidaan.

TOSIMIES

Euroopan vanhin kristillinen miestenlehti
– miesten asialla jo vuodesta 2001 lähtien

6 numeroa
vuodessa
vain 40 euroa!

Tilaa ilmainen näytenumero!
www.tosimies-lehti.fi

Uskon rukous

Jaakob kirjoittaa uskon rukouksesta, mikä saa meidät oivaltaamaan, että on olemassa ainakin kahdenlaisia rukouksia. Siis rukouksia, joihin liittyy uskoa ja rukouksia, joissa on kyllä sanoja, mutta ei uskoa. Rukoukset ilman uskoa viittaavat suuntaan, josta Jeesus mainitsi: ”Ja kun rukoulette, niin älkää tyhjiä hokeko niin kuin pakanat, jotka luulevat, että heidän monisanaisuutensa tähden kuuluu.” Mutta uskon rukous

– joka pelastaa sairaan – muistuttaa meitä puolestaan profeetta Eliasta, joka ”rukoili rukoilemalla, ettei sataisi; eikä satanut...”

Uskon rukous on mahdollista rukoilla ainoastaan silloin, kun olemme tietoisia Jumalan tahdosta. Me päätämme usein meidän rukouksemme sanoihin, ”mutta tapahtukoon sinun tahtosi” ja totta, juuri Jumalan tahdon toteutumista me tahdomme, mutta edellä mainittu

tapamme päättää rukous osoittaa, että emme ole täysin vakuuttuneita Jumalan tahdosta. Ja kun emme ole täysin vakuuttuneita, on mahdotonta rukoilla uskossa.

Meidän tulee tuntea Jumalan sana, jossa Hän ilmoittaa tahtonsa, jotta voimme rukoilla Hänen tahtonsa mukaisesti. Toisinaan Jumalan tahto ei löydy Raamatun periaatteellista linjauksista, jolloin meidän tulee Elian tavoin etsiä Herraa tietääk-

semme Hänen yksityiskohtaisen tahtonsa juuri tuossa nimenomaisessa tilanteessa. Ja kun tiedämme Hänen tahtonsa, voimme rukoilla uskossa tietäen, että Hän kuulee meitä. ”Ja jos me tiedämme hänen kuulevan meitä, mitä ikinä anommekin, niin tiedämme, että meillä myös on kaikki se, mitä olemme häneltä anoneet”, opettaa Johannes.

1 Kun 17; Matt 6; 1 Joh 5; Jaak 5

Nissan Ariya sai tehostepiikin

Kimmo Janas

Keväällä Nissan julkaisi Ariyasta uuden Nismo-mallin, joka kunnioittaa legendaarisen, 40 vuotta vanhan Nismon perinteitä.

Ariya Nismo perustuu 87 kWh Ariya e-4ORCE-malliin, jota on hienosäädetty Nismo-voimalla: tehona mallissa on 435 hv (320 kW) ja vääntömomentti on 600 Nm. Yhdessä tämä riittää kiihdyttämään Ariya Nismon 0-100 km/h viidessä sekunnissa ja 80-120 km/h vain 2,4 sekunnissa.

Vaikka potkua on lisätty perusmalliin verrattuna 129 hevosvoimaa,

► Ariya Nismon uudistetut istuimet on verhoillut mokkamaisella materiaalilla ja niissä on ommellut Nismo-logot. Istuimet on suunniteltu urheilulliseen ajoon, tarjoten parannettua tukea mutkaisilla teillä, mukavuudesta tinkimättä.

◀ Uusi etupuskurin helma, kaksoisdiffusori ja takaspoileri auttavat parantamaan auton aerodynaamisia ominaisuuksia.

▼ Kännykän latausasema sijaitsee suojassa käsinojan kannen alla – valitettavasti puhelin unohtuu kiireiseltä kuskilta helposti sinne, kun poistuu autosta.

◀ Nismo näkyy sisätiloissa myös uudessa digitaalisessa mittaristoista, ikonisessa punaisessa ohjauspyörän tikkauksessa, sekä Nismo-punaisissa aksenteissa.

▲ Tavaratilaa on Nismossa 415 litraa eli 53 litraa vähemmän kuin perus-Ariyassa.

▲ Potkua kahdesta sähkömoottorista löytyy 435 hevosvoimaa ja vääntöäkin 600 Nm.

▲ Vetokoukku on turha haaveilla Nismo-malliin, mutta perus-Ariya e-4ORCE saa puolestaan vetää 1500 kg.

täytyy muistaa, ettei kyseessä kuitenkaan ole mikään rataatyykki, vaan hieman tehokkaampi perheauto. Jo auton 2,2 tonnin massa hillitsee turhia kuvitelmia. Eikä tuo viiden sekunnin kiihtyvyys tunnu enää nykyisten sähköautojen rinnalla kovalta ajalta, mutta eihän perheauton olekaan tarkoitus olla mikään ohjus.

Nismon ketteryyttä

Auton viritetty e-4ORCE-nelivetojärjestelmä pystyy maksimoimaan pidon säätämällä tehoa kullekin pyörälle jopa 10 000 kertaa sekunnissa. Uuden 60:40 suhteessa toimivan tehonjaon ansiosta järjestelmä tarjoaa ”urheilulliseman” ajokokemuksen verrattuna tavalliseen Ariya e-4ORCEen.

Jousitus on myös uudistettu, mukaan lukien kallistuksenvakautajat, jouset ja iskunvaimentimet. Näiden ansiosta autossa on parempi tasapaino ja korin hallinta sekä tarkempi käsiteltävyys suuremmissa nopeuksissa. Uudelleen säädetty ohjaus puolestaan lisää tarkkuutta ja tuntumaa nopeuden kasvaessa.

Uusi i-Booster-jarrujärjestelmä, uudelleen viritetty regenerointi sekä uudet renkaat parantavat jarrutustehoa. Kuljettaja voi kokea Nismolle tyypillisen ketteryyden turvallisuudesta tinkimättä. Autossa on normaaliin ajotilojen (normal, eco ja snow) lisäksi myös uusi Nismo-ajotila, joka parantaa auton reagoitua kuljettajan komentoihin, tehden aja-

▲ Mittaristo/kosketusnäyttö on tyylikästä kaarta.

▼ Modernia tunnelmaa korostaa uusi musta puutekstuuri.

misesta nautinnollisempaa. Kovemassakin vauhdissa ohjaus pelittää tarkasti.

Ulkoisia ehosteita

Ariya Nismon muotoilu on päivitetty korostamaan sen urheilullista DNA:ta. Päivitykset varmistavat,

▼ Kosketusnäyttö on varsin havainnollinen. Toisaalta joidenkin toimintojen kaivaminen järjestelmän kätkeistä on ehkä hieman turhan hankalaa...

että auto erottuu joukosta sekä tiellä että parkkipaikalla – mutta onneksi ei liian räiskyvästi.

Uudet spoilerit ja ilmanohjaimet auttavat vähentämään ilmanvastusta ja tasoittamaan ilmavirtaa auton korin ympärillä.

Ainutlaatuiset 20-tuumaiset

”Nismo”-kuvioitunut Enkei-vanteet yhdistettynä Michelin Pilot Sport EV -renkaihin tarjoavat parempaa pitoa ja turvallisuutta vähentäen samalla jousittamatonta massaa ja parantavat jarrujen jäähdytystä.

Maavaraa Nismossa on 170 mm, kun taas perusmalleissa se on 180-185 mm.

Entäpä se hintalappu

Tehtaan lupaama kulutus 24,5 kWh/100 km tuntuu hieman korkealta moniin kilpailijoihin verrattuna, mutta onneksi koeajossa auto kulutti 20 kWh paikkeilla, joka sekin on perheautolle ihan riittävästi.

Lataus ei aiheuta suurempia wow-älähdäyksiä, mutta pelittää ihan nästisti, väli 20-80 % latautuu runsaassa puolessa tunnissa. Akun esilämmityksen pikalataamista varten voi kytkeä valikosta. Tehdas lupaa 417 km toimintamatkaa täydellä latauksella.

No mitä lysti maksaa? Ariya-malliston hinnat lähtevät liikkeelle 42 810 eurosta, mutta tämä meillä kokeiltu nelivetoinen Nismo-versio maksaa 58 960 euroa – pakettiin sisältyy mm. Around View Monitor 360o-kamerajärjestelmä, 10,8” tuulilasinäyttö, lämmitettävät tuulilasi ja ohjauspyörä, i-Booster-jarrujärjestelmä, kuskin ja matkustajan penkit 6-suuntaan säädettävällä sähkösäädöllä.

Sähkö hivuttautuu pikkuhiljaa henkilöautoista myös avolavoihin. Kovasti on maamme odoteltu amerikkalaisia sähköavolavoja, mutta kiinalainen Maxus ehti ensiksi omalla eTerron 9:llään.

Toisaalta Jenkkilässä esimerkiksi Ford on laittanut täyssähköisen F-150 Lightningin tuotannon hyllylle – lopullisestiko, kuka tietää.

Aijämäisen oloinen Maxus eTerron 9 on varsinainen järkäle – pituutta on 5500 mm, leveyttä 1992 mm ja korkeutta 1860 mm. Auton koon huomaa varsinkin, jos erehtyy sukeltamaan Helsingin keskustan ahtaisiin parkkihalleihin...

Kaksi kestomagnetoitua sähkömoottoria tuottaa tehoa yhteensä 442 hevosvoimaa ja suurin vääntömomentti on 700 Nm – eli ei taatusti jää kiinni ensimmäiseen kannokkoon.

Vaikka eTerron 9 painaa lähes kolme tonnia, se kiihtyy nolasta sataan 5,8 sekunnissa. Ei paha!

Maahantuoja kertoo, että asiakkaita haetaan perus-avolava-asiakkaiden lisäksi premium-SUV-

▼ Kuskin toimintaympäristö on varsin asiallinen ellei jopa yllellinen.

▼ Maxus eTerron 9:n sisätilat eivät poikkea paremman luokan henkilöautosta. Tämä Luxury-versio keinoahkapenkeillä maksaa 79 046 euroa, mutta Premium-versiossa (81 991 euroa) tulee lisäksi kattoikkuna ja nahkapenkit.

▼ Takana on juhlavat tilat pitkäkoipisillekin. Istuin on toisaalta matala, joten reisutukea saisi olla hieman lisää.

Jenkkihenkinen sähköavolava Kiinasta

▶ Maxus eTerron 9 on jyrävä, varsin jenkkihenkinen avolava, joka ei pelästy huonompaakaan tukkitietä. Ilmajousitus mahdollistaa maavaran (akselien välissä 260 mm) noston jopa seitsemällä sentillä, ja kahlusvyöytäkkin on mukavat 55 cm. Vetokykyä autolla on 3,5 tonnia.

luokasta. Todennäköisesti se ei edes tuota ongelmia, sen verran nautittavaa menoa eTerron 9 tarjoaa. Siitä pitää mm. ilmajousitus huolen.

Ei kun metsään

Voimanlähteenä eTerronissa toimii 102 kWh:n akku, joka mahdollistaa suotuisissa olosuhteissa peräti 430 km:n toimintamatkan. Auto tukee pikalatausta jopa 115 kW:n teholla, jolloin akku voidaan ladata 20-80

▶ Etutavaratila eli frunk on varsin tilava (236 litraa), johon mahtuu muutakin kuin pelkät latauskaapelit. Ja koska kyseessä on sähköauto, kansikin avautuu ja sulkeutuu sähköisesti.

prosenttiin vajaassa 40 minuutissa. Onneksi autosta löytyy myös meillä tärkeä akun esilämmitys.

Autossa on vakiona All-terrain System (ATS), jossa on erilaisia ajotiloja kuusi, joista esimerkiksi offroad-asetuksella auton korkeus muuttuu automaattisesti. Ja moottoritielle ampaistessa eTerron laskeutuu automaattisesti alemmaksi vähentäen ilmanvastusta.

Maastoajossa kameran kuva helpottaa väistelemään ympärillä olevia kiviä ja kantoja. Toisaalta, jos haluaisi tosissaan möyriä luonnon helmassa, kannattaa vaihtaa alle hieman rouheammat renkaat.

Mutta ettei mene pelkäksi ylistyk-

▼ eTerronista on turha etsiä ovenkahvaa, sillä ovi avataan nappia painamalla.

▶ Digitaalipeilin kiiltävä kehys häiritsee katseen osumista oikeaan kohtaan.

▶ Virran ulosottoja löytyy niin etutavaratilasta kuin lavan reunastakin.

▶ Lava on 1561 mm pitkä ja 1500 mm leveä. Yllättäen kokonaiskantavuutta on vain 620 kg. Lavan saa tarvittaessa laskeutumaan sähköisesti 60 mm lastauksen helpottamiseksi.

▼ Onneksi kaikkia säätöjä ei ole piilotettu kosketusnäytön uumeniin, vaan vielä löytyy perinteisiä painikkeitakin.

kun päälle. Luulin löytäneeni oikean asetuksen sen estämiseksi, mutta ei.

Kyseisessä eTerron 9:ssä oli navigaattorin päivitys jäänyt tekemättä, koska nappasimme auton koeajoon liian hätäisesti... Seurauksena navigaattori näytti välillä meidän ajavan keskellä järveä. Mutta toisaalta, johan se kaikkien aikojen ensimmäinen Tosimieskin käveli vetten päällä...

Mutta näistä muutamista puutteista huolimatta Maxus eTerron 9:n koeajo oli ehdottomasti yksi tämän vuoden antoisimpia viikkoja.

▼ Keskikonsolin alta löytyy erilaisia latauspistokkeita.

▼ Jos sähköiset ovet eivät jostain syystä avautuisi, käsinojan sisästä löytyy pieni vasara, jolla voi rikkoa ikkunan ja päästä ulos.

▼ Kännykän latausasema on käsinojan päällä.

YRITTÄJÄ!

**Kaipaako lisänäkyvyyttä
tuotteillesi/palveluillesi?**

**Mainosta
Tosimies -lehdessä!**

**Ota yhteyttä:
puh. 0400 596 120
tai info@faktapro.fi**